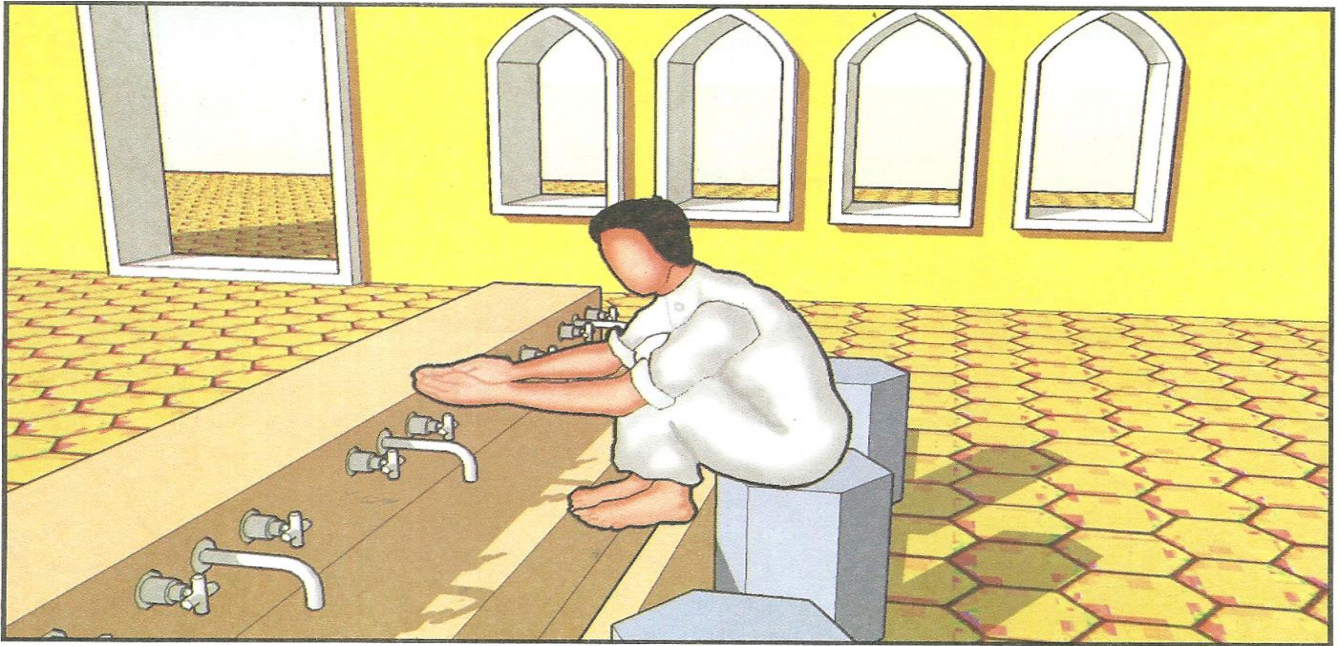
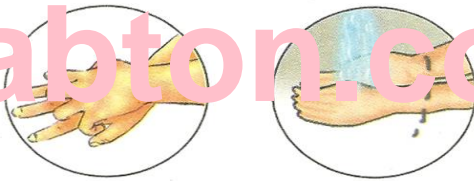


## مخکي تر هر څه د لاسو پر پولل زده کره

ماشومانو ته ئې ورزده کړئ: ★ ماشومانو ته د اوداسه گټي بيان کړئ. ★ بېشکه الله تعالی پاکي کوونکي خوبنوي (۱) الله تعالی اودس کوونکو ته د هغوی گناهونه وربخښي. (۲) په اوداسه سره ناپاکي او چټلي ليري کيږي. ★ ماشومانو ته اودس تازه کول ورزده کړئ يعني دا چي تر اوداسه مخکي په زړه کي اراده وکړي چي د الله جل شانهُ دراضي کولو او د پاکي حاصلولو لپاره اودس کوم. (۳) د بسم الله الرحمن الرحيم په ويلو سره اودس شروع کړئ. (۴) لاسونه تر مړوندو پوري پرپولئ. (۵) لومړی راسته او بيا چپه لاس پرپولئ. (۶) او گوتي هم خلال کړئ. (۷) که دي گوتمی په گوته وي نو هغه سره وښوروه. (۸) که پر لاسو باندي داسي رنگ وي چي اوبه تر پوستکي پوري نه سي رسېدلای نو هغه ليري کره چي اوبه د بدن تر هغو برخو پوري ورسيږي چي په اوداسه کي ئې پرپولل ضروري دي او دې ته بايد ښه پام وسي چي په اوداسه کي يو ځای وچ پاته نه سي. (۹)



Ketabton.com

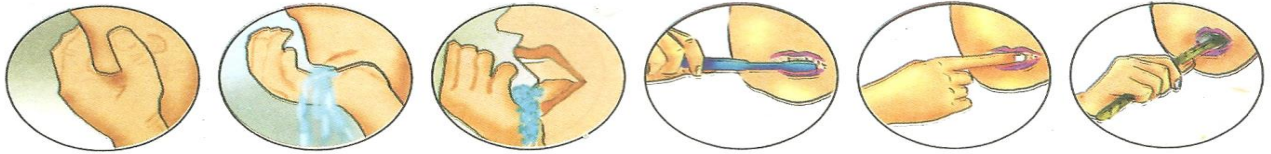
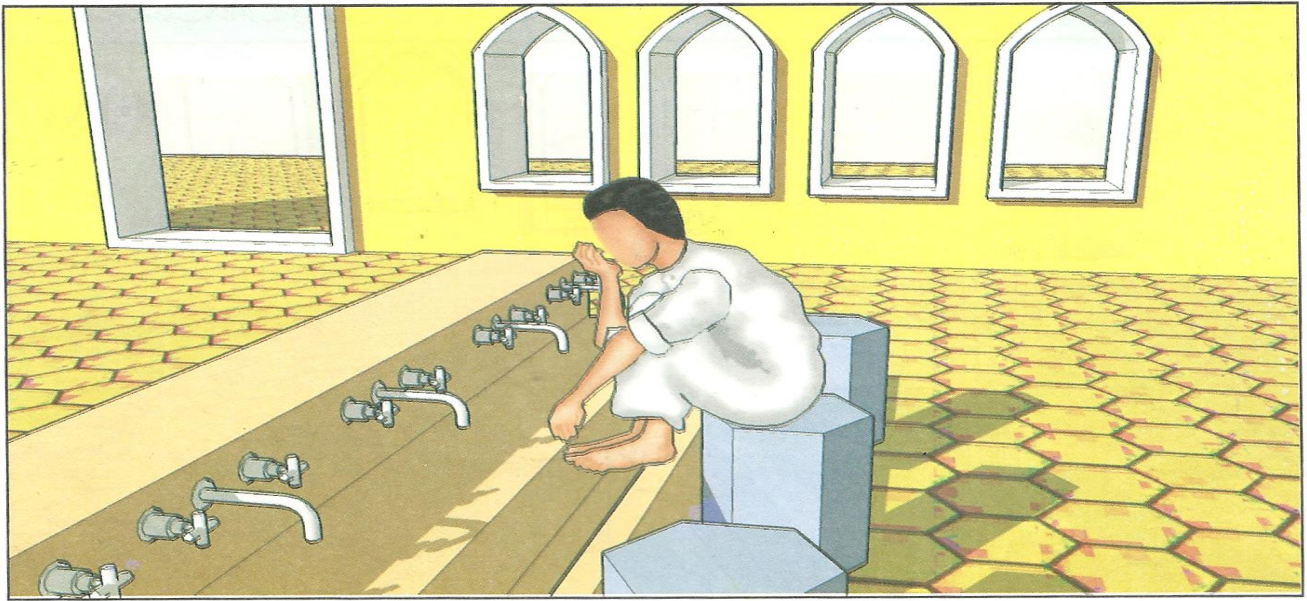


تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: د اوداسه گټي کومي دي؟ د اوداسه نيت څنگه کيږي؟ د څه شي په ويلو سره بايد اودس شروع کړل سي؟ لاسونه بايد څنگه او تر کومه ځايه پرپولل سي؟ آیا گوتي خلالېدل غواړي؟ که پر بدن داسي يوشی وي چي د اوداسه اوبه بدن ته نه پرېږدي نو څه بايد وکړل سي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سي) ماشومانو ته ووايست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه وراصلاح کړئ.

۱: التوبة: ۱۰۸.  
 ۲: صحيح المسلم: باب خروج الخطايا مع ماء الوضوء، حديث نمبر: ۵۷۷، ۵۷۸، ۱۲۱ مخ.  
 ۳: صحيح البخاری: باب كيف كان بدء الوحي، حديث نمبر: ۱، ۱ مخ.  
 ۴: سنن ابی داؤد: باب في التسمية على الوضوء، حديث نمبر: ۱۰۱، ۱۰۲، ۳۱ مخ.  
 ۵: صحيح البخاری: باب الوضوء ثلاثا ثلاثا، حديث نمبر: ۱۵۹، ۳۲ مخ.  
 ۶: صحيح البخاری: باب التيمن في الوضوء والغسل، حديث نمبر: ۱۶۸، ۳۴ مخ.  
 ۷: سنن الترمذی: باب في تحليل الاصاب، حديث نمبر: ۳۸-۳۹، ۱۲ مخ.  
 ۸: المصنف لابن ابی شيبة: باب في تحريك الخاتم في الوضوء، حديث نمبر: ۴۲۴-۴۳۴، ۳۷۲-۳۷۳ مخونه.  
 ۹: صحيح المسلم: باب وجوب استيعاب جميع اجزاء محل الطهارة، حديث نمبر: ۵۷۶، ۱۲۱ مخ.

## ماتہ خولہ پر پولل ہم رازدہ کره

ماشو مانو ته ئي ورزده کړي: ★ ماشومان وپوهوي چي مسواک ووهي. (۱۰) د مسواک گهټي ورته بيان کړي چي خولہ پاکوي او الله تعالیٰ په راضي کيږي. (۱۱) مسواک وهل سنت عمل دي. (۱۲) د کوم لمانخه دپاره چي مسواک وهل سوئ وي تر هغو اويا (۷۰) لمنخونو بڼه دي چي د هغه لپاره مسواک نه وي وهل سوئ. (۱۳) که مسواک پيدا نه سي نو د هغه پر خای د غابڼو برس يا د راسته لاس د شهادت گوته وکاروي. (۱۴) مسواک بايد د غابڼو پر راسته او چپه خواوو ووهل سي. (۱۵) بيا درې واره په بڼه توگه غرغره وکړي. (۱۶) په راسته لاس خولہ پر پولل سنت طريقه ده. (۱۷) او درې واره په بڼه توگه په پزه اوبه وگرځوي. (۱۸) او په چپه لاس پزه سوڼ کړي. (۱۹)



تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړي او جوابونه ئي بڼه ورپياد کړي. مثلاً: د مسواک گهټي څه دي؟ که مسواک نه وي څه بايد وکړل سي؟ خولہ بايد په کوم لاس پر پولل سي؟ د مسواک وهل سنت طريقه کومه ده؟ څو واره بايد په پزه اوبه وگرځول سي؟ پزي ته بايد په کوم لاس اوبه ور واچول سي؟ پزه بايد په کوم لاس پاکه سي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سي) ماشومانو ته ووايست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم خای غلط وي هغه ور اصلاح کړي.

۱: صحيح البخاری: باب السواک يوم الجمعة، حديث نمبر: ۸۸۷-۸۸۹، ۴۳مخ.

۱۱: سنن النسائي: باب التزجيب في السواک، حديث نمبر: حديث نمبر: ۵، ۱مخ.

۱۲: صحيح البخاری: باب السواک، حديث نمبر: ۲۴۴، ۴۵مخ.

۱۳: مرقاة المفاتيح شرح مشكاة المصابيح، باب السواک، حديث نمبر: ۳۸۹، ۲، ۹۲مخ.

۱۴: كنز العمال: السواک، حديث نمبر: ۲۶۱۶۳، ۹، ۱۳۷مخ. وايضا: آب کی مسائل اور ان کا حل، ۳، ۷۸مخ.

۱۵: ويستحب ان يبدأ بالجانب الايمن من فمه عرضاً. مرقاة المفاتيح: ۸۰مخ، ۲، ۲۰۷. رياض الصالحين: حديث نمبر: ۸۲۲، ۲۲۱مخ.

۱۶: صحيح البخاری: باب المضمة في الوضوء، حديث نمبر: ۱۶۴، ۲۳۳مخ.

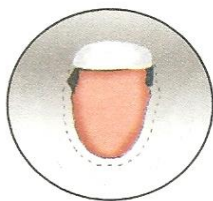
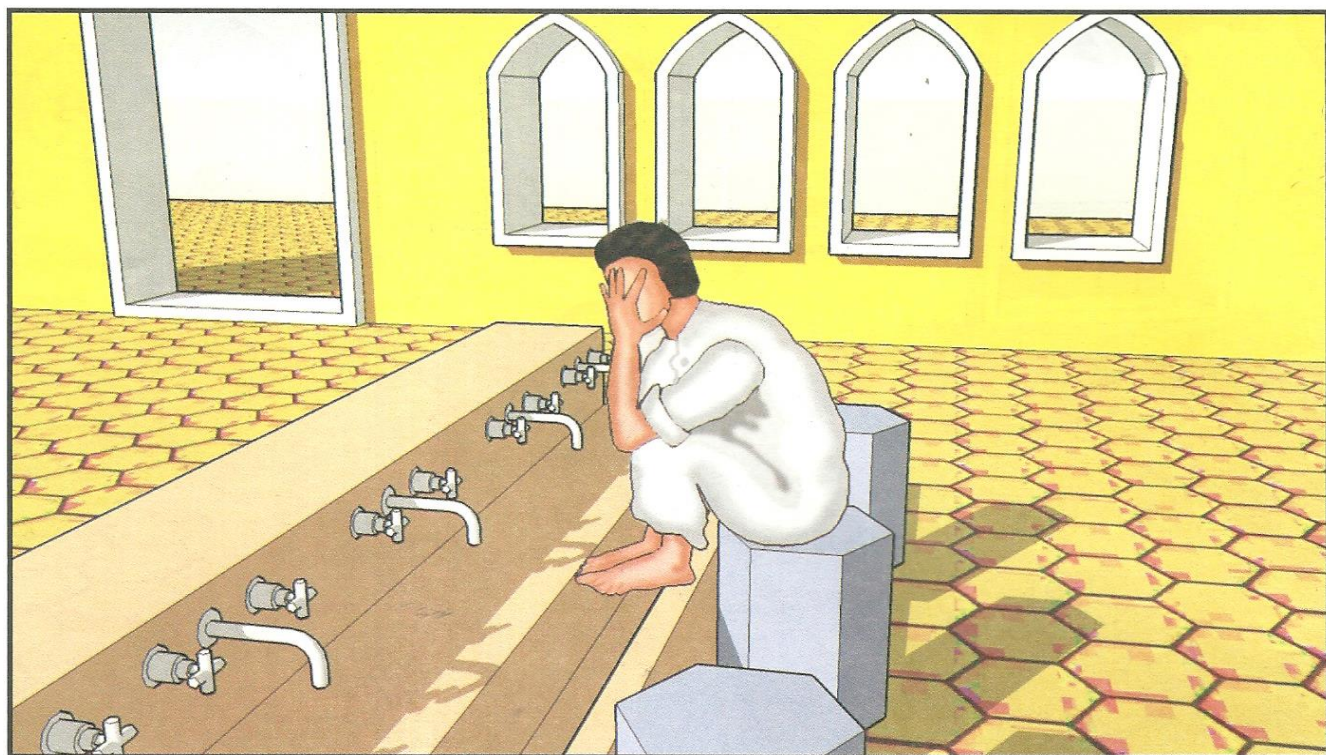
۱۷: صحيح النسائي: باب بائى اليمين تخمض، حديث نمبر: ۸۵، ۱۱مخ.

۱۸: صحيح البخاری: باب الاستنثار في الوضوء، حديث نمبر: ۱۶۱، ۳۳مخ.

۱۹: سنن النسائي: باب بائى اليمين يستنثر، حديث نمبر: ۹۱، ۱۲مخ.

ماتہ دمخ پر پول را ونبیہ

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★ درې واره مکمل مخ پرپوله. (۲۰) د مخ پرپولو څخه مطلب دا دی چې دوربنتانو د راشنه کېدو څخه بیا د زني ترلاندي برخي پوري او د یوه غوړد نرمۍ څخه بیا ترد بل غوړد تر نرمۍ پوري ټوله مخ پرپولي. (۲۱) ماشومان وپوهوئ چې کله دوی غټان سي او پر مخ ئې د نبي کریم ﷺ مبارک سنت ږیره راسي نو هغه باید خلال کړي. نبي کریم ﷺ چې به کله اودس تازه کوئ نو اوبه به ئې په لاس کي واخیستلې او تر کرغښیو (تر غاښو لاندي هغه هلو کي چې په وریو پوښل سوي وي) لاندي حصې ته به ئې وراچولې او ږیره مبارکه به ئې خلالول. (۲۲)



تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه وړپياد کړئ. مثلاً: مخ باید شو واره پرپولل سي؟ د کوم ځای څخه تر کوم ځایه باید پرپولل سي؟ که (په وروسته کي) د ماشومانو ږیره راسي نو باید څنگه خلال کړل سي؟ (دغه هر سوال او جواب لیکلای هم سئ) ماشومانو ته وواياست چې دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه وراصلاح کړئ.

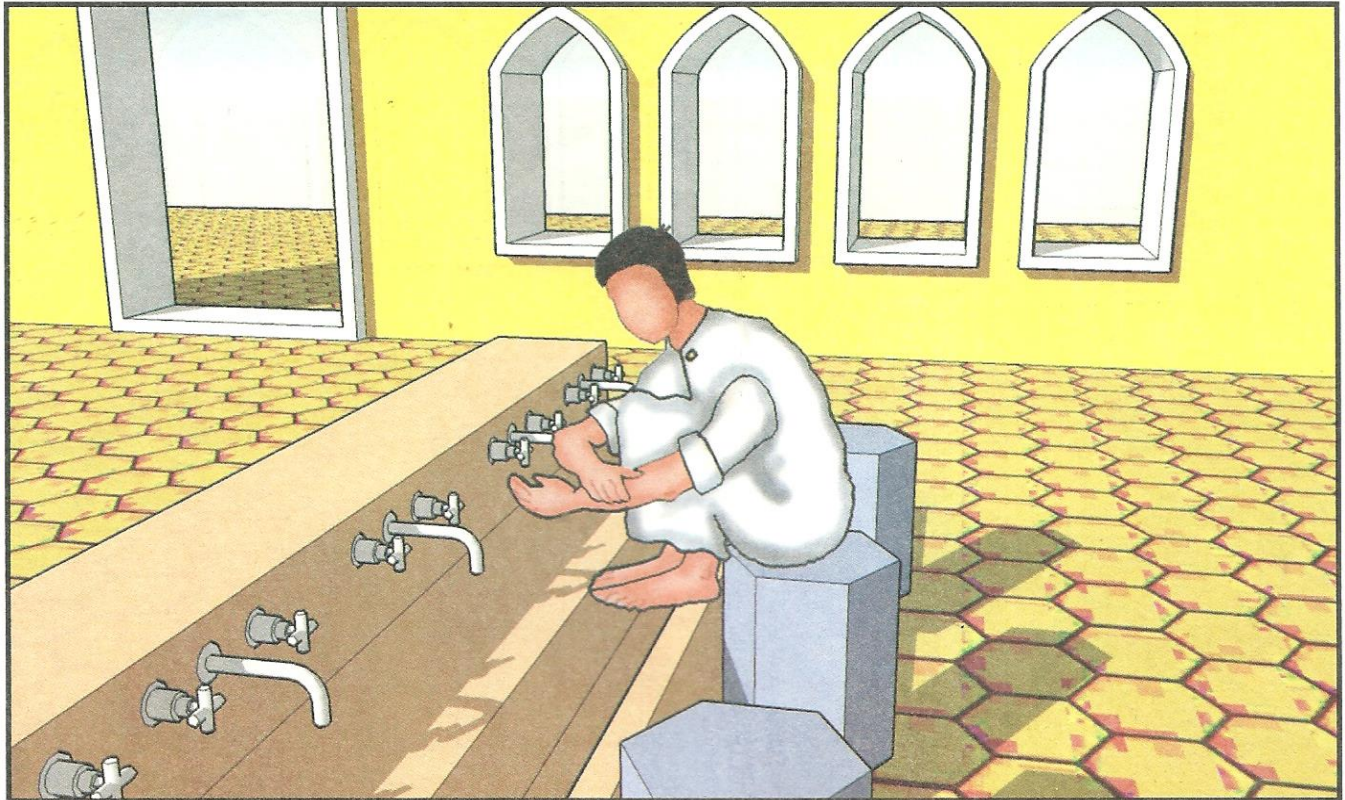
۲۰: صحيح البخاری: باب الوضوء ثلاثا ثلاثا، حديث نمبر: ۱۵۹، ۳۲مخ.

۲۱: وحد الوجه من قصاص الشعر الى اسفل الذقن والى شحمتي الاذنين. الهداية: كتاب الطهارة، ۳۰مخ.

۲۲: سنن ابی داؤد: باب تحليل اللحية، حديث نمبر: ۱۴۵، ۳۹مخ.

## اوس د ٽوله لاپرپولل رازده کره

ماشومانو ته ٽي ورزده کړي: ★ دواړه لاسونه درې واړه د څنگلو سره پرپولي. (۲۳) ماشومانو ته دا هم ور ونياست چي په ټولو بنو کارونو کي د راسته طرف څخه شروع کول د نبي عليه سلام سنت طريقه ده. (۲۴) نو تاسو يوازي په اوداسه کي نه بلکه په هر کار کي دې ته پام وکړي مثلاً: اول راسته لاس بيا چپه لاس، اول راسته پښه بيا چپه پښه. ★ کوم ځای چي په اوداسه کي پرپولل غواړي که پر هغه ځای باندي يوشی وي لکه ساعت، انگشتری، ايلفي، سريښ، روغني رنگ او داسي نور، نو پام مو وي چي بايد بدن ته اوبه ورسيري. (۲۵)



تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړي او جوابونه ټي بڼه ورپياد کړي. مثلاً: لاس بايد څو واړه پرپولل سي؟ تر کومه ځايه بايد پرپولل سي؟ که چا يوشی په لاس کړي وي نو بايد څه شی په پام کي ونيسي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سي) ماشومانو ته ووايست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړي.

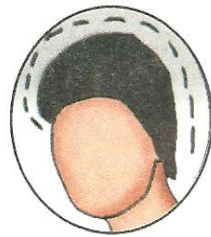
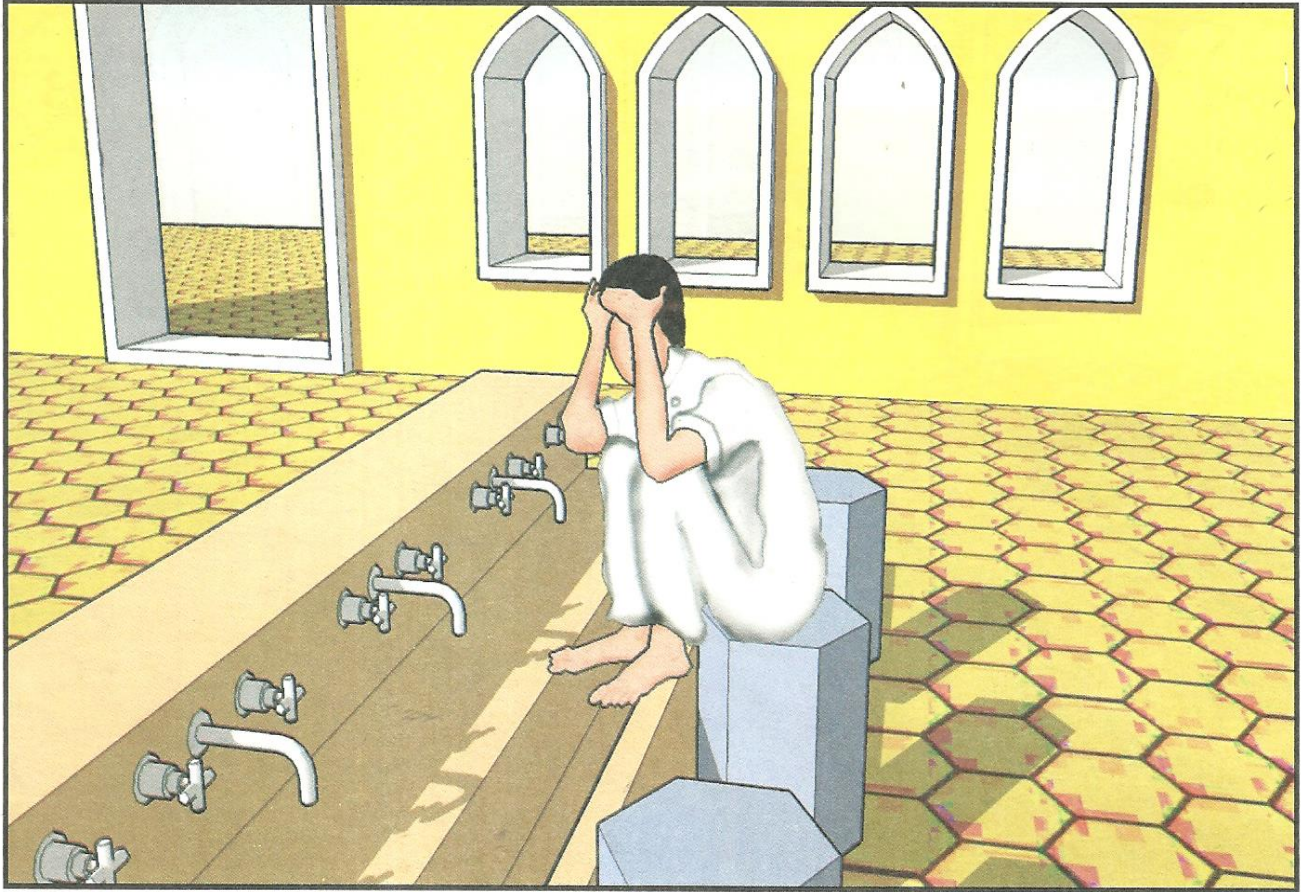
۲۳: صحيح البخاری: باب الوضوء ثلاثاً ثلاثاً، حديث نمبر: ۱۵۹، ۳۲ مخ.

۲۴: صحيح البخاری: باب التيمن في الوضوء والغسل، حديث نمبر ۱۶۸، ۳۴ مخ.

۲۵: صحيح المسلم: باب وجوب استيعاب جميع اجزاء محل الطهارة، حديث نمبر ۵۷۶، ۱۲۱ مخ.

## د سر مسح څنگه کيږي؟

ماشومانو ته ئې ورزده کړئ: يو وار د ټول سر مسح وکړئ. د سرد مسح کولو اسانه طريقه داده چي د دواړو لاسو گوتي او ورغوي لاندې کړل سي او د سر پر مخکني برخه کښېښول سي او دارقم شاته کش کړل سي چي ټول سر مسح سي. (۲۶) د سر (د مسحي) سره، د گوتو په شا باندي د غاړي اخري حصه يعني څټ مسح هم وکړئ. (۲۷) البته د غوږونو مسح د غاړي تر مسحي مخکي ده. ۶مخ وگورئ.

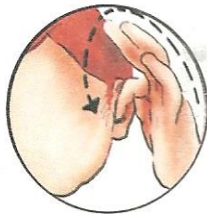
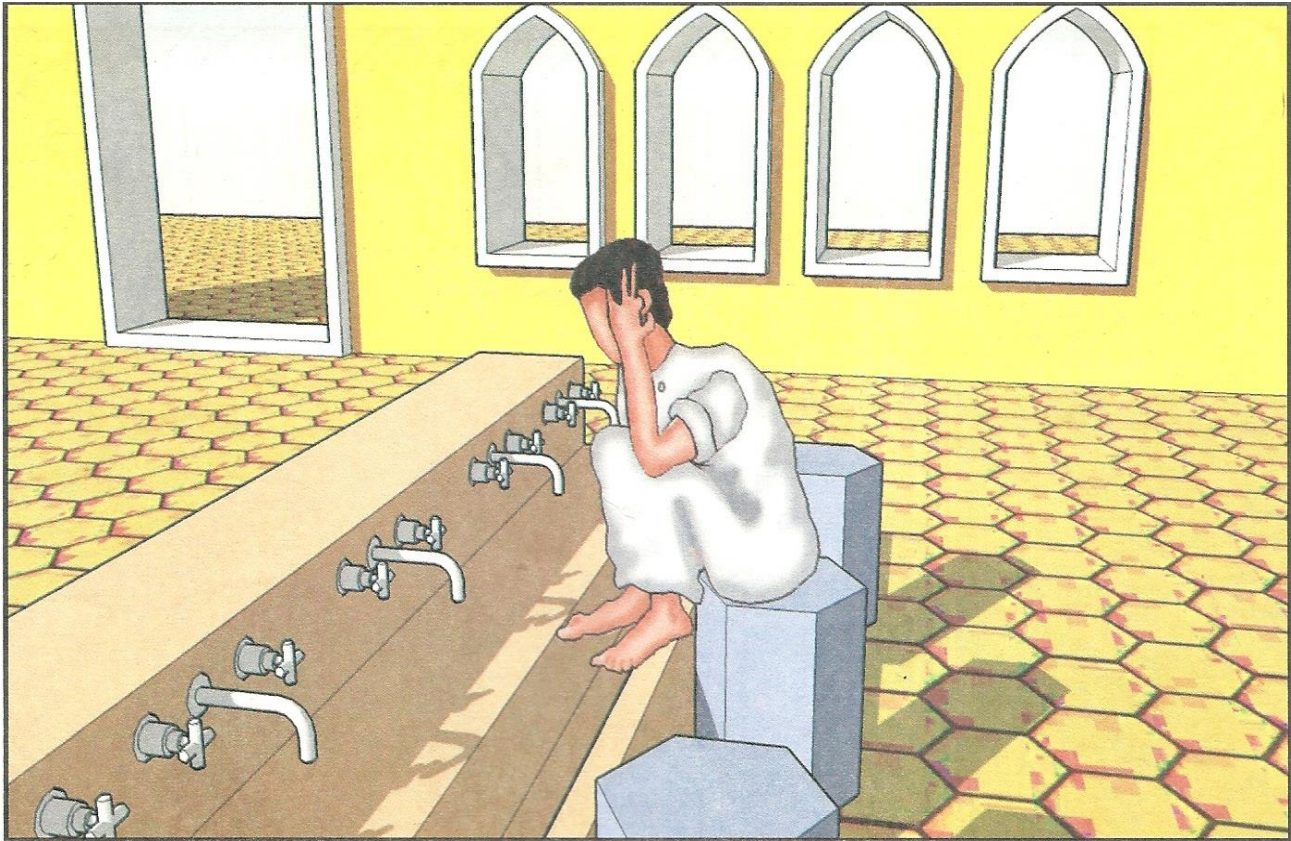


تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: سر بايد څو واره مسح سي؟ د کوم ځای څخه تر کوم ځای پوري بايد مسح سي؟ د سرد مسحه کولو دپاره اسانه طريقه کومه ده؟ آیا د سر سره بايد د غاړي مسح هم وکړل سي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سي) ماشومانو ته ووايست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

<sup>۲۶</sup>: صحيح البخاري: باب مسح الرأس مرة، حديث نمبر: ۱۹۲، ۳۸مخ.  
<sup>۲۷</sup>: المصنف لابن ابي شيبة: باب في مسح الرأس كيف هو، حديث نمبر: ۱۵۰-۱۵۵، ۲۹۱-۲۹۳مخونه.

## اوس نو د غورب مسح څنگه وکړم؟

ماشومانو ته ئې ورزده کړئ: ★ د ستر مسحي وروسته يو وار د غوربو مسحه هم وکړئ. د غوربو د مسحي لپاره دوهم وار د لاسو لندولو ضرورت نسته بلکه د سرد مسحي لپاره چي لاسونه لاندې سوي وه هغه کافي دي. (۲۸) د غوربونو د مسحي اسانه طريقه داده چي د غوربو په سوريانو او دننه برخه کي شا و خوا د شهادت گوتي گوتي سره راتيري کړئ او که لاسونه وچ وي، نو نوري اوبه به را اخلئ او په بټو گوتو سره د غوربو شا مسح کړئ. (۲۹)



تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: د غوربو مسح بايد څو واره وسي؟ آیا د غوربو د مسح کولو لپاره لاسونه بيا لندېدل غواړي؟ غوربونه بايد څنگه مسح سي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سي) ماشومانو ته ووايست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

۲۸: سنن نسائي: باب مسح الاذنين مع الرأس و ما يستدل به على انها من الرأس، حديث نمبر: ۱۰۲-۱۰۳-۱۰۴مخ.

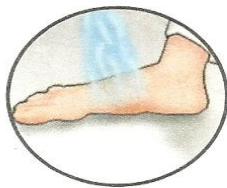
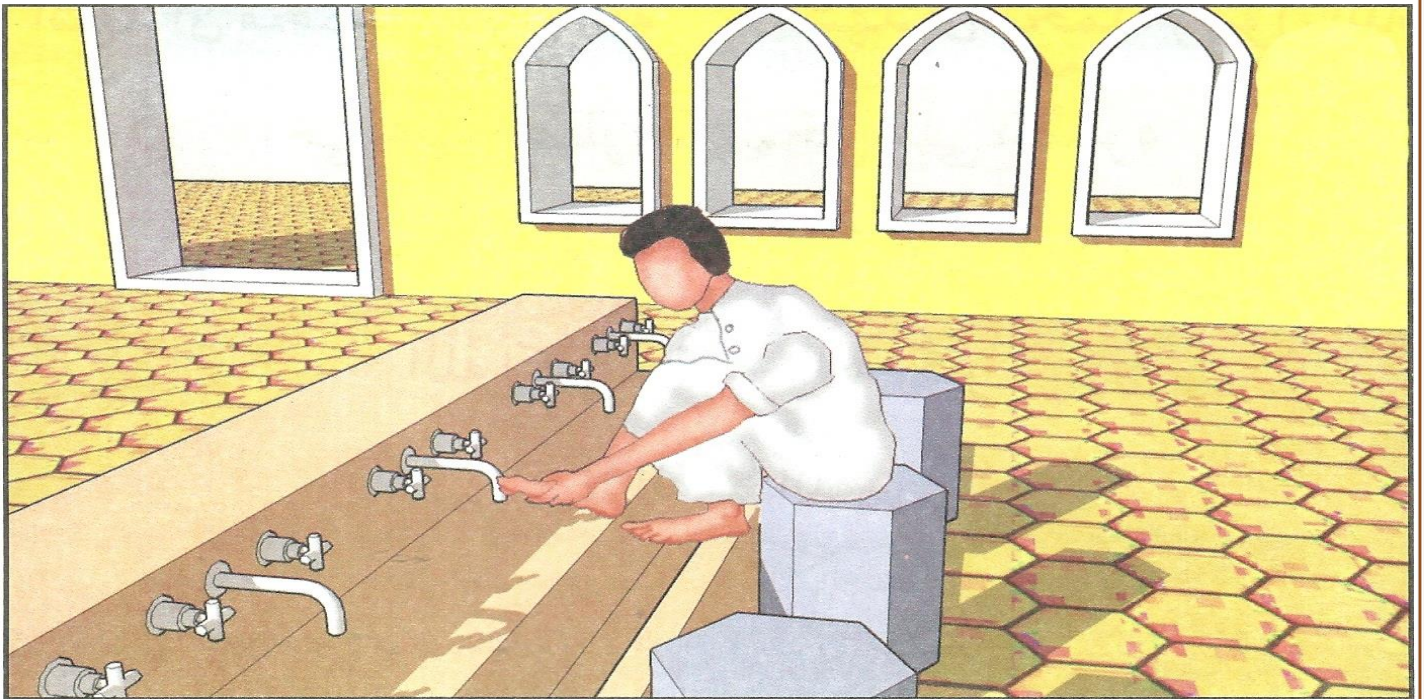
۲۹: سنن نسائي: باب مسح الاذنين مع الرأس و ما يستدل به على انها من الرأس، حديث نمبر: ۱۰۲-۱۰۳-۱۰۴مخ.

وايضاً: حاشية الطحطاوى على المراق الفلاح، ۷۶مخ. وايضاً: الفقه الحنفى، اتوک، ۷۸مخ.

## پنہی باید خنگه پرپولل سی؟

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★ پنہی د بجلکو سره درې واره پرپولئ. (۳۰) پام کوئ چې تلي، بجلکي يا پوندي وچي پاته نه سي. اول راسته پننه پرپولئ بيا چپه پننه. ★ د پننو گوتي هم خلال کړئ. (۳۱) اودس په ترتيب سره وکړئ، يعني نيت وکړئ، بسم الله ووايست، بيا دواړه لاسونه تر مړوندو پوري پرپولئ او گوتي هم خلال کړئ، بيا مسواک ووهئ او خوله پرپولئ، بيا پزي ته اوبه واچوئ، بيا مخ پرپولئ، بيا تر خنگلو پوري لاسونه پرپولئ، بيا د سر غوړونو او غاړي مسح وکړئ او بيا پنہی پرپولئ. (۳۲)

د اوداسه فرضونه څلور دي: درې اندامونه پرپولل او يو اندام مسح کول، يعني (۱) مخ پرپولل (۲) دواړه لاسونه د خنگلو سره پرپولل (۳) دواړي پنہی د بجلکو سره پرپولل (۴) د سر مسح کول (که ددغو فرضو څخه يو يا هم د يوه فرض لږه برخه هم پاته سي نو اودس نه صحيح کيږي چې بيا لمونخ هم نه صحيح کيږي)



تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه وړياد کړئ. مثلاً: پنہی باید خو واره پرپولل سي؟ د کوم ځای څخه تر کوم ځای پوري باید پرپولل سي؟ آیا د پنہی گوتي خلالېدل غواړي؟ د اوداسه ترتيب خنگه دي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سي) ماشومانو ته ووايست چې دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه وراصلاح کړئ.

۳۰: صحيح البخاري: باب الوضوء ثلاثا ثلاثا، حديث نمبر: ۱۵۹، ۳۲ مخ.

۳۱: سنن الترمذي: باب في تحليل الاصابع، حديث نمبر: ۲۸-۴۰، ۱۲ مخ.

۳۲: صحيح المسلم: باب صفة الوضوء وكالاه، حديث نمبر: ۵۳۸-۵۳۹، ۱۱۴-۱۱۵ مخونه.

## ماتہ اذان د سم تلفظ سره را پياد كره او د اذان جواب هم را زده كره

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ اللَّهُ أَكْبَرُ	اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ اللَّهُ أَكْبَرُ
---	---

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ (٣٣)

ماشومانو ته ئې ورزده كړئ: ★ ماشومانو ته اذان د سم تلفظ سره ورپياد كړئ ★ د اذان جواب زده كړئ.

طريقه يې دا ده چې مؤذن څه وايي هغه دي تکراروي، البته د حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ ، حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ په جواب كې لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ ويل كېږي. (٣٤) د سهار په اذان كې دغه توري وراضافه كېږي، الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ. (٣٥) د الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ په جواب كې صَدَقْتَ وَبَرَزْتَ وَيَلْكَيْبِي. (٣٦)

تمرین: اذان او درود شريف د سم تلفظ سره ورته وواياست، د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد كړئ. مثلاً: د اذان جواب څنگه وركول كېږي؟ د حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ ، حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ په جواب كې بايد څه وويل سي؟ د الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ په جواب كې بايد څه وويل سي؟ (دغه هر سوال او جواب ليكلاى هم سئ) ماشومانو ته وواياست چې دا عمل په مثالي شكل ستاسو په وړاندي اداء كړي او كه كوم ځاى غلط وي هغه وراصلاح كړئ.

## تر اذان وروسته كومه دعاء وكړم؟

اللَّهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الدَّعْوَةُ التَّامَّةُ (١) وَالصَّلَاةُ الْقَائِمَةُ (٢) آتِ مُحَمَّدًا نِ الْوَسِيْلَةَ وَالْفَضِيْلَةَ (٣)  
وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا نِ الَّذِي وَعَدْتَهُ (٤) إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيْعَادَ. (٣٧)

<sup>٣٣</sup> : سنن ابى داود: باب كيف الاذان، حديث نمبر: ٥٠١/٤٩٩، ١١١-١١٢ مخونه.

<sup>٣٤</sup> : صحيح المسلم: باب استجاب القول مثل قول المؤذن لمن سمعه ثم يصلى على النبي ﷺ ثم يسأل الله له الوسيلة، حديث نمبر: ٨٤٨، ١٦٣ مخ.

<sup>٣٥</sup> : سنن ابى داود: باب كيف الاذان، حديث نمبر: ٥٠١/٥٠١، ٥٠٤/٥٠٤، ١١٢-١١٣ مخونه.

<sup>٣٦</sup> : الاذكار النووية: باب ما يقول من سمع المؤذن والمقيم، ٣٦ مخ.

<sup>٣٧</sup> : صحيح البخارى: باب الدعاء عند النداء، حديث نمبر: ٦١٤، ١٠٢ مخ.

## اوس اقامت هم رازده کره

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ	اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ
أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ	أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ	أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ
حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ	حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ
حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ	حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ
قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ	قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ
اللَّهُ أَكْبَرُ	اللَّهُ أَكْبَرُ

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ (۳۸)

ماشومانو ته ئې ورزده کرئ: ★ د اذان تر جواب وروسته باید پر نبی کریم علیه سلام درود شریف وویل سي. (۳۹) ماشومانو ته د اذان دعاء او اقامت د سم تلفظ سره ورپیاد کرئ. ★ ماشومانو ته دا ورزده کرئ چي د اذان تر جواب وروسته باید د نبی کریم علیه سلام دپاره د وسیلې دعاء وکړي ترڅو د قیامت په ورځ مو د رسول الله صلی الله علیه وسلم شفاعت نصیب سي. (۴۰) هر وخت چي د نبی کریم صلی الله علیه وسلم نوم یاد سي نو درود شریف وویاست. (۴۱) د اقامت جواب زده کرئ: طریقه ئې دا ده چي مؤذن څه وایي هغه دي تکراروي، البته د حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ، حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ په جواب کي لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ وویل کيږي ★ ماشومان وپوهوئ چي د قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةِ په جواب کي باید أَقَامَهَا اللَّهُ وَآدَامَهَا وَيْل سي. (۴۲) ماشومانو ته عربي عبارت په هر ځای وقف ورزده کرئ. مثلاً: د وقف په وخت باید آخري حرف ساکن وي، د وقف په حالت کي دوه زوره والا تنوین په الف بدلیږي او په وقف کي گول تاء (ة) په هاء (ه) بدلیږي.

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپیاد کرئ. مثلاً: د اذان او اقامت فرق څه دی؟ د اذان دعاء د سم تلفظ سره ورڅخه واورئ؟ د ماشومانو څخه د وسیلې دعاء او اقامت د سم تلفظ سره واورئ؟ د ماشومانو څخه وپوښتئ چي په اقامت کي د قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةِ په جواب کي باید څه وویل سي او کوم ځای چي غلط وو هغه ور اصلاح کرئ.

<sup>۳۸</sup>: سنن ابی داؤد: باب کیف الاذان، حدیث نمبر: ۵۰۷/۵۰۶/۵۰۲/۴۹۹، ۱۱۱-۱۱۴ مخونه، وفي الباب في الاقامة، حدیث نمبر: ۵۱۰، ۱۱۶ مخ.  
<sup>۳۹</sup>: صحیح المسلم: باب استجاب القول مثل قول المؤذن لمن سمعه ثم یصلی علی النبی ﷺ ثم یسال الله له الوسيلة، حدیث نمبر: ۸۴۸، ۱۶۲ مخ.  
<sup>۴۰</sup>: المصنف لابن ابی شیبه: باب فی النساء من قال لیس علیهن اذان ولا اقامة، حدیث نمبر: ۲۳۲۶-۲۳۲۵، ۲۰ توک ۳۶۶-۳۶۷ مخونه.  
<sup>۴۱</sup>: سنن الترمذی: باب قول رسول الله صلی الله علیه وسلم (رغم انف رجل)، حدیث نمبر: ۲۵۴۶-۲۵۴۵، ۸۰۸ مخ.  
<sup>۴۲</sup>: سنن ابی داؤد: باب ما یقول اذا سمع الاقامة، حدیث نمبر: ۵۲۸، ۱۱۹ مخ.

د لمانخه تر آداء مخکي کوم شيان په ياد ولرم؟

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★ تر لمانخه مخکي په ياد ولرئ چي تاسو بايد اودس ولرئ. (۴۳) ستاسو کالي (۴۴) او د لمانخه حای بايد پاک وي. (۴۵) ستاسو مخ بايد د قبلي خوا ته وي. (۴۶) او نظر د سجدي پر حای وي. (۴۷) ستا د پنبو گوتي هم بايد د قبلي طرف ته وي او دواړي پنبې سيده د قبلي طرف ته کړه. (۴۸) (پنبې راسته او چپه خوا ته کږول د سنت خلاف دي) ★ د دواړو پنبو تر منخ بايد د څلورو گوتو په اندزه فاصله وي. (۴۹) که لمونخ په جماعت وي نو بايد په صف کي سيده ودرېږئ. (۵۰) د صف د سيده کولو بڼه طريقه دا ده چي هر يو خپلي پوندي د صف پر سر يا د صف د نښان پر آخري څو که کښيږدي. ★ په جماعت کي بايد دې خبري ته هم پام وسي چي راسته او چپه خواوو ته د ولاړو خلگو اوږې بايد ستا د اوږو سره موبستي وي او په منخ کي خالي حای بايد نه وي. (۵۱) پای جامه (پرتوگ) بايد تر بجلکو کښته و نه ځړول سي او پام مو وي چي کالي تر بجلکو پورته وي. (۵۲) په داسي کالو کي بايد لمونخ و نه سي چي په هغه کالو کي نورو خلگو ته نه ورځي لکه انگيا او داسي نور کالي ځکه چي دا د ادب خلاف کار دئ.

تمرین: د لمانخه په وخت کي ستاسو مخ بايد کومي خوا ته وي؟ آیا په لمانخه کي يوې او بلي خوا ته کتل روا دي؟ د صف سيده کولو طريقه کومه ده؟ نوی صف بايد د کوم حای څخه شروع کړل سي؟ آیا کالي تر بجلکو کښته کول روا دي؟ آیا په داسي کالو کي لمونخ کول صحيح دئ په کومو کالو کي چي موږ د نورو خلگو مخ ته نه سو ورتلای؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سئ) ماشومانو ته وواياست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم حای غلط وي هغه وراصلاح کړئ.

۴۳: المائدة: ایت نمبر: ۶.  
 ۴۴: المدر: ایت نمبر: ۴.  
 ۴۵: البقرة: ایت نمبر: ۱۲۵ و في سنن ابی داؤد: باب اتخاذ المساجد فی البور، حدیث نمبر: ۴۵۵-۴۵۶، ۱۰۳-۱۰۴ مخونه.  
 ۴۶: البقرة: ایت نمبر: ۱۴۴.  
 ۴۷: ولها آداب.... نظره الی موضع سجوده حال قیامه. (الدرالمختار: کتاب الصلاة، ۲ ټوک، ۲۱۴ مخ)  
 ۴۸: صحیح البخاری: باب یستقبل باطراف رجله القبلة. باب نمبر ۱۳۱، ۱۳۱ مخ.  
 ۴۹: ردالمحتار: ۲ ټوک، ۱۶۳ مخ.  
 ۵۰: صحیح المسلم: باب تسوية الصفوف واقامتها وفضل الأول فالأول منها.... حدیث نمبر: ۹۷۲، ۱۸۲ مخ.  
 ۵۱: سنن ابی داؤد: باب تسوية الصفوف، حدیث نمبر: ۱۴۳، ۶۶۱ مخ.  
 ۵۲: سنن ابی داؤد: باب ما جاء فی اسباب الازار، حدیث نمبر: ۴۰۸۶، ۸۰۹ مخ.

د لمانخه د شروع کولو پر وخت باید کوم شيان په پام کي ونيسم؟

ماشومانو ته ئې ورزده کړئ: ★ په زړه کي نيت وکړه چي فلانی لمونخ کوم، په ژبه ويل ضروري نه دي. ★ د لمانخه د شروع په وخت کي بايد لاسونه تر غوږو پوري داسي پورته سي چي د ورغوي مخ د قبلي طرف ته وي، او د ټټو گوتو سره د غوږو د سرو (نرميو) سره ومونبلي يا د هغو پر برابري سي. (۵۳) او بيا لاسونه داسي پورته کړئ لکه لوړ چي يې بيان وسو، الله اکبر وواياست او د راسته لاس بته او خمچه گوته د چپه لاس پر مړوند باندي راوگرځوئ او نوري درې گوتي د چپه لاس پر شا باندي داسي کنبېږدئ چي د گوتو سره د څنگلي خوا ته سي. (۵۴) دواړه لاسونه تر نامه يو څه لاندي داسي کنبېږدئ لکه چي مخکي ئې بيان وسو. (۵۵)

د قيام (ولاري) په حالت کي کوم شيان په پام کي ولرم؟

۱ « که يوازي لمونخ کوئ يا امامت کوئ نو اول سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ، بيا تعوذ (اعوذ بالله من الشيطان الرجيم) وروسته تسميه (بسم الله الرحمن الرحيم) بيا سورة فاتحه (الحمد لله) او وروسته يو بل سورت وواياست. (۵۶) او که مو په امام پسي لمونخ کوئ نو سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وواياست، پته خوله سئ او د امام قرائت په توجه سره واورئ. (۵۷) که د امام قرائت په لوړ او ازنه وو نو بېله د ژبي د حرکت څخه، په زړه کي فقط د سورة فاتحه خوا ته توجه وکړئ. (۵۸) په لمانخه د قرائت لپاره دا ضروري ده چي قرائت بايد د ژبي او شونډانو په حرکت سره وسي. (۵۹)

تمرين: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: د لمانخه نيت څنگه کيږي؟ آيا په خوله ويل ئې ضروري دي؟ تکبير تحریمه څه ته ويل کيږي؟ د تکبير تحریمه په وخت لاسونه څنگه پورته کيږي؟ لاسونه بايد چيري ونيول سي؟ څنگه بايد ونيول سي؟ آيا په امام پسي قرائت ويل کيږي؟ په يوازي لمانخه کي بايد قرائت څنگه وويل سي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سئ) ماشومانو ته وواياست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

۵۳: سنن النسائي: باب موضع ايهامين عندالرفع، حديث نمبر: ۸۷۲، مخ

۵۴: سنن الترمذي: باب ما جاء في وضع العين على الشمال في الصلاة، حديث نمبر: ۲۵۲، ۷۰ مخ.

۵۵: كثر العيال: وضع اليدين، حديث نمبر: ، مخ.

۵۶: صحيح المسلم: باب وجوب قراءة فاتحة في كل ركعة وانه اذا لم يحسن الفاتحة ولا أمكنه تعلمها قرأ ما تيسر له من غيرها، حديث نمبر: ۸۷۴-۸۸۴، ۱۶۷-۱۶۸ مخونه.

۵۷: الاعراف: آيت نمبر: ۲۰۴.

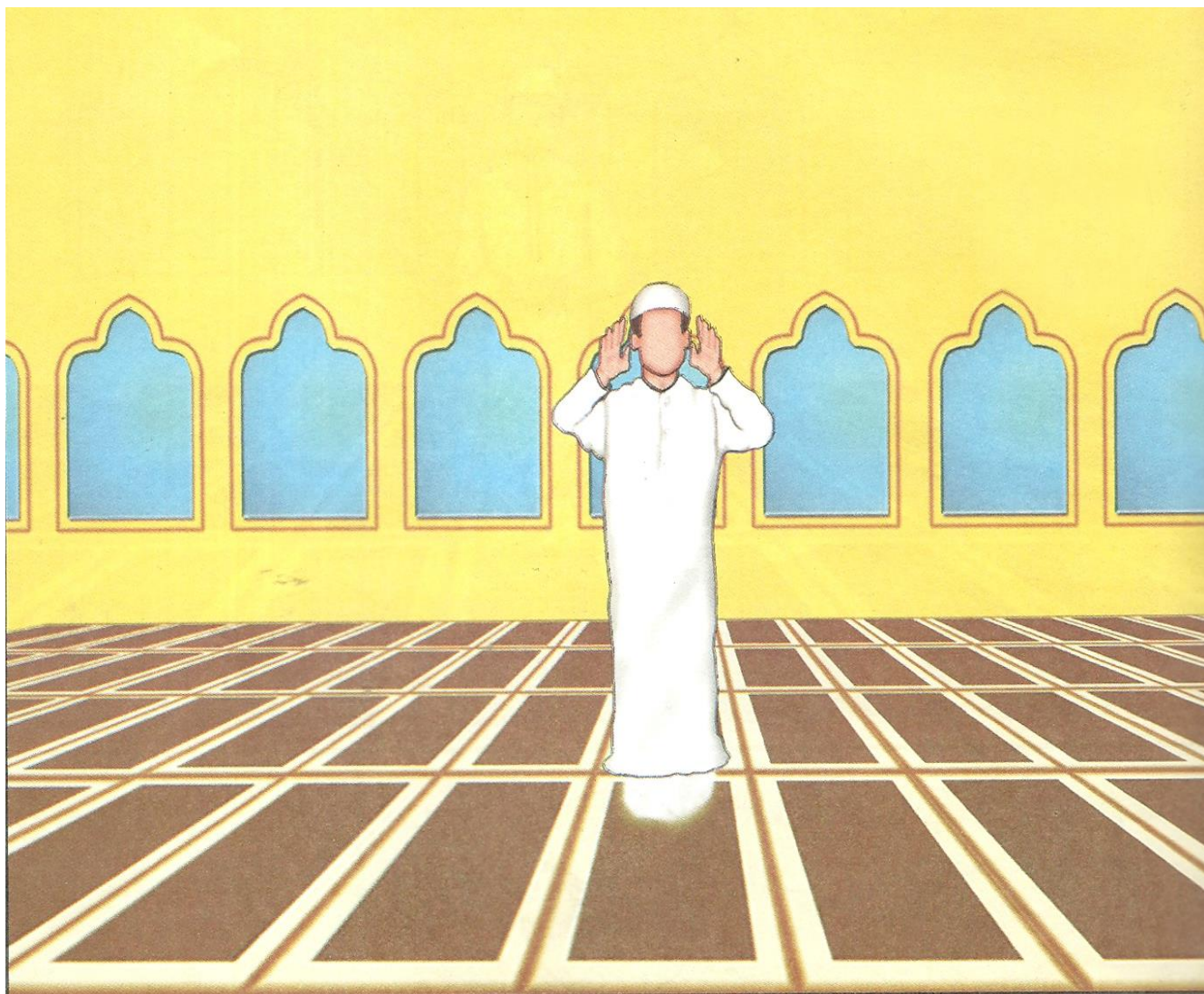
۵۸: صحيح المسلم: باب وجوب قراءة الفاتحة في كل ركعة وانه اذا لم يحسن الفاتحة ولا أمكنه تعلمها قرأ ما تيسر له من غيرها، حديث نمبر: ۸۷۴-۸۸۴، ۱۶۷-۱۶۸ مخونه.

۵۹: المصنف لابن ابي شيبة: باب في قراءة النهار كيف هي في الصلاة، حديث نمبر: ۳۶۷۷، ۳، ۲۴۶ مخ.

تکبير تحریمه

الله أكبر (٦٠)

ماشومانو ته ئې ورزده کړئ: په زړه کې نیت وکړئ چې زه فلانی لمونخ کوم، په ژبه د نیت الفاظ ویل ضروري نه دي ★ لاسونه تر غوږو پوري داسې پورته کړئ چې د ورغوي مخ د قبلي طرف ته وي او د بتو گوتو سره د غوږو د سرو (نرمیو) سره و موبلي یا د هغو پر برابري سي ★ د پورتنی طریقې سره سم د لاس د پورته کولو سره الله أكبر ووايه.

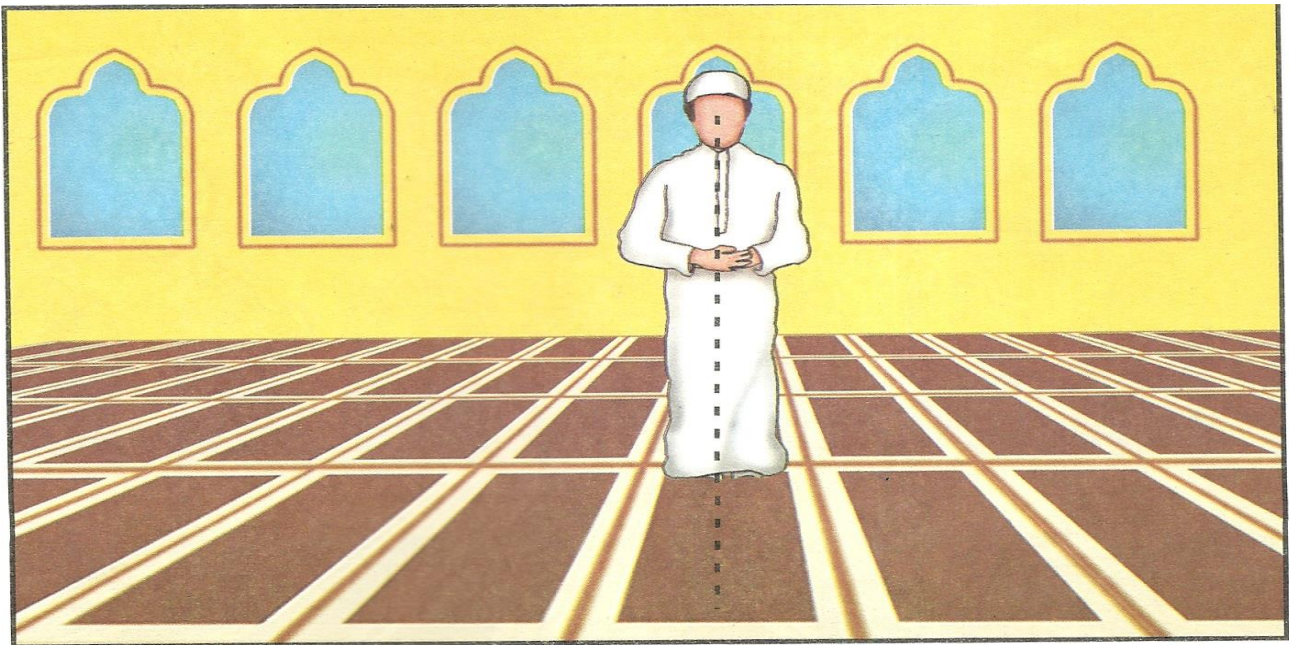


تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: تکبير تحریمه څه ته ويل کېږي؟ د تکبير تحریمه په وخت کې بايد لاسونه څنگه پورته سي؟ لاسونه بايد چيري ونيول سي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سي) ماشومانو ته وواياست چې دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

<sup>٦٠</sup> سنن الترمذی: باب ما جاء ان مفتاح الصلاؤ الطهور، حدیث نمبر: ٤٠٣، ٢ مخ.

## بنه، په قیامه (ولاره) کي څه شي ته پام وکړم؟

ماشومانو ته ئې ورزده کړئ: د سورة فاتحه په ویلو کي بنه طریقه دا ده چي تعوذ (اعوذ بالله من الشیطن الرجیم) وروسته تسمیه (بسم الله الرحمن الرحیم) وویل سي او پر هر آیت ودریږي او ساه واخلي، بیا بل آیت ووايي. (۶۱) ځيني ځيني ایاتونه په یوه ساه وویل سي. مثلاً: پر الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ باندي ساه واخلي، بیا پر الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ باندي، بیا پر مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ باندي. دا رقم سورة فاتحه وویل سي، خو که تر سورة فاتحه وروسته سورة کي په یوه ساه تر یوه زیات ایاتونه ویل سي پروا نه لري. ★ بېله ضرورته د بدن اندامونو ته حرکت مه ورکوه، ولاره چي څومره په ارامه وي هغومره بنه ده. (۶۲) دا کار د لمانځه د ادب څخه خلاف دی چي د بدن ټوله زور پر یوه پښه وي او بله پښه همدا سي ایله پرېښول چي انسان پر یوه بغل کور سي، ددې څخه ځان وساته. یا پر دواړو پښو برابره اندازه زور وکړئ یا پر یوه پښه داسي زور وسي چي هغه بله پښه کږه نه سي. ★ که اړېمی درسي نو د دفع کولو (بندولو) کوښښ ئې وکړئ. (۶۳) د ولاري په حالت کي باید نظر د سجدي پر ځای وي، یوې بلې خواته یا مخامخ کتل مه کوه. (۶۴)



تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې بنه ورپياد کړئ. مثلاً: ولاره څنگه اداء کيږي؟ د سورة فاتحه بنه طریقه کومه ده؟ په لمانځه کي داسي درېدل چي ټول زور پر یوه پښه وي، څنگه کار دی؟ که چا ته په لمانځه کي اړېمی ورسې نو باید څه وکړي؟ د ولاري په حالت کي باید نظر پر کوم ځای وي؟ (دغه هر سوال او جواب لیکلای هم سئ) ماشومانو ته ووايست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

<sup>۶۱</sup>: سنن الترمذی: باب فی الفاتحة الكتاب، حدیث نمبر: ۲۹۷۰، ۶۵۸ مخ.

<sup>۶۲</sup>: البقرة: آیت نمبر: ۲۳۸.

<sup>۶۳</sup>: صحیح المسلم: باب تسمیت العاطس وکراهة التناؤب، حدیث نمبر: ۷۴۸۶-۷۴۹۴، ۱۲۹۳-۱۲۹۴ مخونه.

<sup>۶۴</sup>: صحیح البخاری: باب الالتفات فی الصلاة، حدیث نمبر: ۷۵۱-۷۵۲، ۱۲۲ مخ.

داهم را ونبیه چي د قیام په حالت کي ویل کیږي؟

### ﴿الثناء﴾

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ. (٦٥)

### ﴿سورة الفاتحة﴾

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ★ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ★ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ  
الْعَالَمِينَ ★ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ★ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ★ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ★  
اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ★ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ  
وَالضَّالِّينَ (٦٦)

(آمين)

### ﴿سورة الكوثر﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ★ إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ★ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ★ إِنَّ شَانِئَكَ  
هُوَ الْأَبْتَرُ (٦٧)

### ﴿سورة الاخلاص﴾

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ★ اللَّهُ الصَّمَدُ ★ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ★ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ (٦٨)

ماشومانو ته ئې ورزده كړئ: ماشومانو ته د سم تلفظ سره ثناء، سورة فاتحه او نور سورتونه پر پياد كړئ. ترڅو چي زور سبق ئې نه وي پياد كړئ نوى سبق مه وركوئ. د يادولو يوه طريقه دا ده چي خپله لږ لږ وياست او ماشومان ئې درسره تکرار كړي، ترڅو د بڼه تلفظ سره ئې پياد سي. دا طريقه هر ځاى په كار اچولای سي. ★ ماشومانو ته دا وروښياست چي د لوړو دوو سورتونو بغير نور سورتونه ياد سورت درې اياتونه هم ويلای سي. تمرين: د ماشومانو څخه ثناء، سورة فاتحه او نور سورتونه په سم تلفظ واورئ او ددوى څخه وپوښتئ چي د ولاړي په حالت کي بايد څه وويل سي؟ او کوم ځاى چي غلط وو هغه وراصلاح كړئ.

٦٥: سنن الترمذى: باب ما يقول عند افتتاح الصلاة، حديث نمبر: ٢٤٢-٢٤٣، ٦٧مخ.

٦٦: القرآن: الفاتحة، ١ پاره.

٦٧: القرآن: الكوثر، ٣٠مه پاره.

٦٨: القرآن: الاخلاص، ٣٠مه پاره.

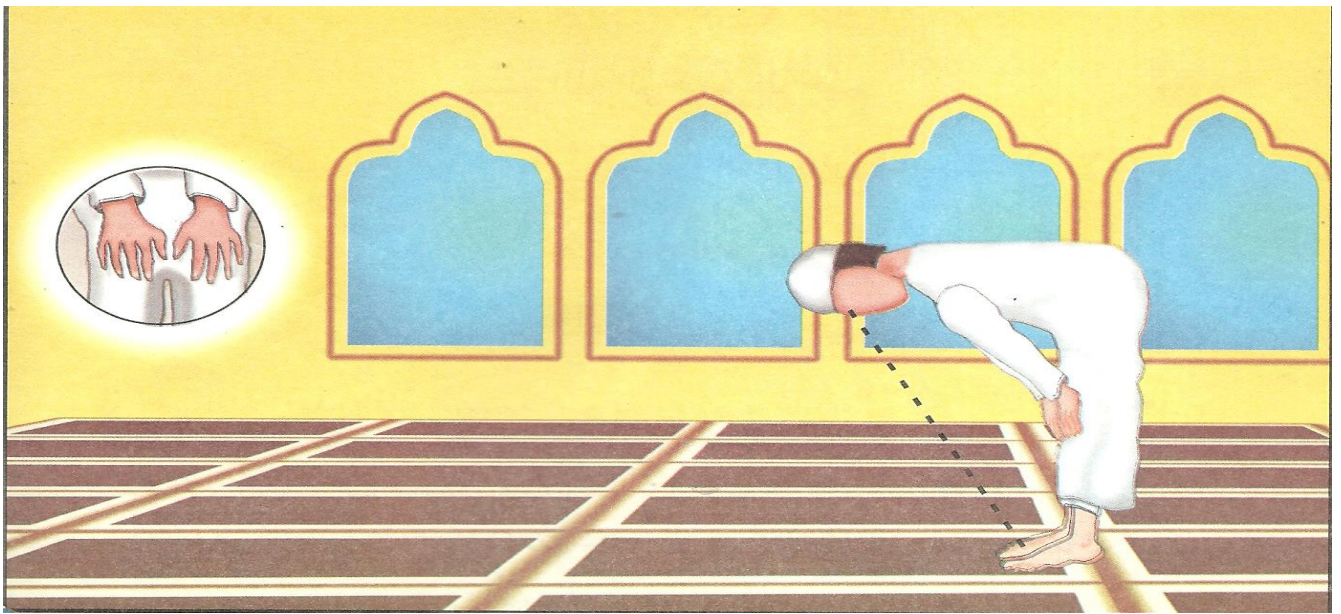
اوس نورکوع څنگه آداء کرم

﴿رکوع ته د تگ په وخت کې [الله اکبر] ووايه﴾

[د رکوع په حالت دغه ووايه]

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ      سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ      سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ (٦٩)

ماشومانو ته ئې ورزده کړئ: خپله ملا تر داسې اندازې پوري کږه کړه چې ملا او اوږې سره يوه لاس سي، نه تر دې ډېره کږه او نه هم لږ. (٧٠) په رکوع کې غاړه دونه مه کېوئ چې سينې ته ورنژدې سي او مه ئې دونه لوړوئ چې غاړه تر ملا لوړه سي بلکه غاړه او شا بايد سره برابر وي. (٧١) لاسونه پر زنگونو داسې کښېږدئ چې د لاسو گوتي خلاصي وي يعني د گوتو تر منځ فاصله وي او همدا سي راسته زنگون بايد په راسته لاس او چپه زنگون په چپه لاس ونيول سي. (٧٢) په رکوع کې بايد لاس او بازو داسې سيده وي چې هيڅ کږوالی نه وي پکښې. (٧٣) لږ تر لږه رکوع دومره اوږده کړئ چې درې واړه په ارامه سره سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ پکښې وويل سي. (٧٤) په رکوع کې بايد د پښو خواته وکتل سي. (٧٥)



تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: رکوع څه ته وايي؟ په رکوع کې بايد سر، ملا او غاړه پر څه حال وي يعني څنگه ونيول سي؟ په رکوع کې بايد لاسونه څنگه کښېښوول سي؟ لږ تر لږه بايد رکوع څومره اوږده سي؟ په رکوع کې بايد چيري وکتل سي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سي) ماشومانو ته ووايست چې دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي آداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

٦٩: سنن ابی داؤد: باب ما يقول الرجل في ركوعه وسجوده، حديث نمبر: ٨٧١/٨٦٩، ٨٧٤/٨٧٤، ١٨٤-١٨٥ مخ.  
٧٠: سنن الترمذی: باب ما جاء في من لا يقيم صلبه في الركوع والسجود، حديث نمبر: ٢٤٥، ٧٣ مخ.  
٧١: صحيح المسلم: باب ما يجتمع صفة الصلاة وما يفتتح به ويختم به وصفة الركوع، حديث نمبر: ١١١٠، ٢٠٤ مخ.  
٧٢: سنن الترمذی: باب ما جاء أنه يجافي يديه عن جنبه في الركوع، حديث نمبر: ٢٦٠، ٧٢ مخ.  
٧٣: سنن الترمذی: باب ما جاء أنه يجافي يديه عن جنبه في الركوع، حديث نمبر: ٢٦٠، ٧٢ مخ.  
٧٤: سنن الترمذی: باب ما جاء في التسليح في الركوع والسجود، حديث نمبر: ٢٦١، ٧٢ مخ.  
٧٥: ولها آداب... نظره..... والى ظهر قدميه حال ركوعه. (الدر المختار: كتاب الصلاة، ٢، ٢١٤ مخ)

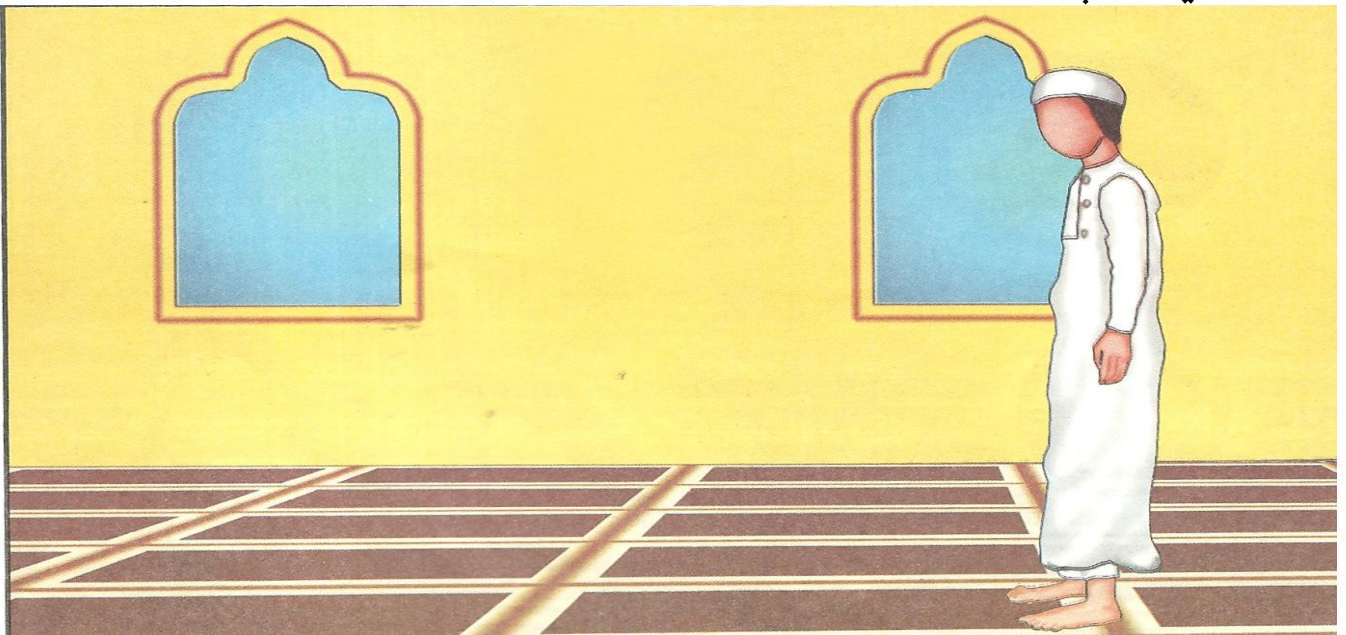
په قومہ کی باید خہ وویل سی؟

سَمِعَ اللهُ لِمَنْ حَمِدَهُ (۷۶)

(که دی په امام پسی اقتداء کرې وه نو دا ووايه)

رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ (۷۷)

ماشومانو ته ئې ورزده کرئ: د رکوع خخه تر پورته کېدلو وروسته ولاړه باید دومره سیده و سې چي هېڅ کېوالی پاته نه سي. (۷۸) په دغه حالت کې هم باید د سجدي ځای ته وکتل سي (۷۹) ځيني خلگ د راپورته کېدلو پر وخت د درېدلو پر ځای په داسي حالت کې رکوع ته ځي چي ملا ئې لا هم کېږه وي، دا طريقه غلطه ده مکمل ځان ورڅخه وساتئ. تر هغو چي ښه آرام درېدلي نه ياست سجدي ته مه ځئ. (۸۰) سجدي ته د تگ په وخت کې باید دې ته پام و سې چي: ★ تر ټولو مخکي باید زنگونونه کت او مخکي ته په داسي حال کې ورسېږي چي سينه لا کېږه سوې نه وي او کله چي زنگونونه پر مخکېه ولگېږي وروسته سينه کېږه سي ★ تر څو چي زنگونونه مخکي ته نه وي رسېدلي تر هغو باید نور بدن چوغ نه سي. نن سبا د سجدي د دغه خاص ادب سره بيخي ډېره بې پروايي کېږي، ډېری خلگ د ولاړي خخه لا په چوغه ملا سجدي ته ځي مگر اصلي طريقه هغه ده چي مخکي مو درته بيان کېږه او بېله ضرورته باید پرې نه ښوول سي. ★ تر زنگونو وروسته اول باید اول لاسونه پر مخکېه کېښوول سي ورپسې پزه او بيا تندي. (۸۱)



تمرین: د ماشومانو خخه په مختلف ډول پوښتني وکرئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کرئ. مثلاً: قومہ خه ته وايي؟ د رکوع خخه د راپورته کېدلو په وخت کې د سیده درېدلو پر ځای داغه سي په کېږه ملا سجدي ته تلل څنگه کار دی؟ صحيح طريقه ئې کومه ده؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سي) ماشومانو ته ووايست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کرې او که کوم ځای غلط وي هغه وراصلاح کرئ.

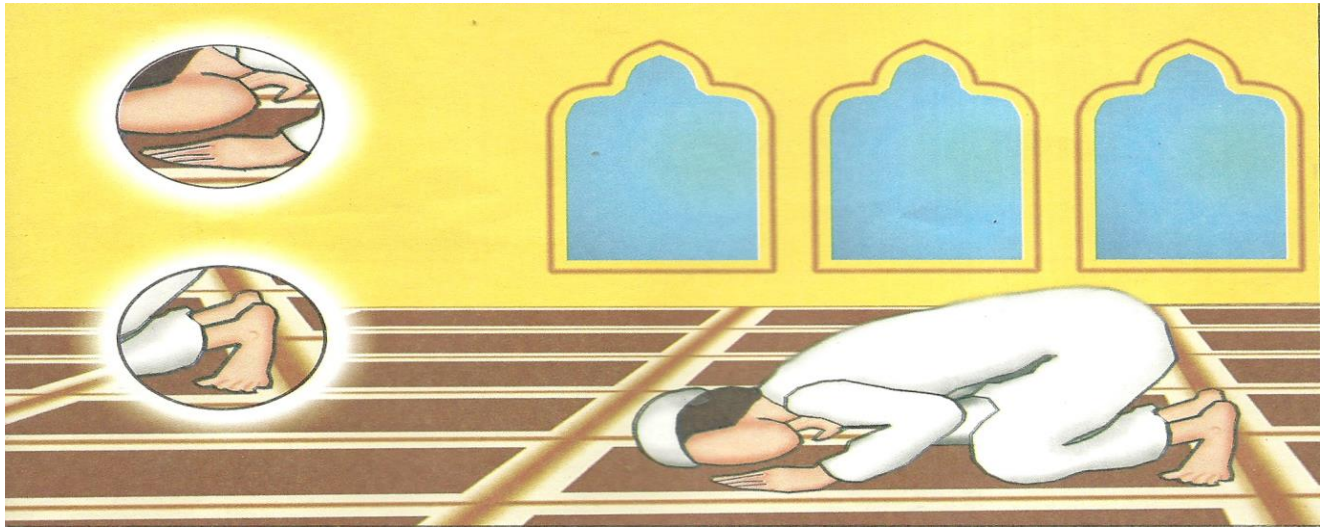
۷۶: صحيح البخاري: باب ما يقول الامام ومن خلفه اذا رفع رأسه من الركوع، حديث نمبر: ۷۹۵، ۱۲۹مخ.  
 ۷۷: صحيح البخاري: باب فضل اللهم ربنا لك الحمد، حديث نمبر: ۷۹۵، ۱۲۹مخ.  
 ۷۸: صحيح البخاري: باب امر النبي صلى الله عليه وسلم الذي لا يتم ركوعه بالاعادة، حديث نمبر: ۷۹۳، ۱۲۸مخ.  
 ۷۹: ولها اداب... نظره الى موضع سجوده حال قيامه. (الدر المختار: كتاب الصلاة، ۲توک، ۲۱۴مخ)  
 ۸۰: صحيح البخاري: باب ما يقول الامام ومن خلفه اذا رفع رأسه من الركوع، حديث نمبر: ۷۹۵، ۱۲۹مخ.  
 ۸۱: سنن الترمذي: باب ما جاء في وضع اليدين وضب القدمين، حديث نمبر: ۲۷۷، ۷۶مخ.

سجده هم رازده کره

﴿په سجده کي دا ووايه﴾

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى      سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى      سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى (۸۳)

ماشومانو ته ئې ورزده کړئ: ★ په سجده کي سر د دوو لاسو په منځ کي داسي کښيږدي چي دواړي بټي گوتي د غوږونو د نرميو سره برابري سي. (۸۳) په سجده کي بايد د لاسو گوتي سره موبنتي وي، يعني يو ځای وي او تر منځ ئې فاصله نه وي. (۸۴) د گوتو منځ بايد د قبلي طرف ته وي. (۸۵) څنگلي بايد د مخکي څخه لوړي وي، پر مخکه پوري موبنلول ئې صحيح نه دي. (۸۶) دواړه بازوگان بايد له بغلو څخه جلا وي ★ لاسونه بايد له بغلو څخه دونه هم ليري نه سي چي د څنگ لمونځ کوونکي په تکليف سي او دا د ادب خلاف کار دئ ★ ورنونه هم بايد د نس سره و نه موبنلي او جلا جلا وي. (۸۷) په ټوله سجده کي بايد پزه پر مخکه موبنتي وي او د مخکي څخه پورته نه سي. (۸۸) دواړي پښې داسي کښيښوول سي چي پوندي لوړي وي او ټوله گوتي د قبلي خوا ته کت سوي وي. (۸۹) دې خبري ته مو بايد پام وي چي په سجده کي پښې د مخکي څخه پورته نه سي. (۹۰) سجده بايد لږ تر لږه دومره قدر اوږده سي چي درې واړه سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى په ښه ارامه سره وويل سي. فقط تندي لگول او بيرته ژر پورته کول منع دي. (۹۱)



تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: سجده څه ته ويل کيږي؟ په سجده کي بايد سر، لاس او بازو څنگه ونيول سي؟ آیا ورنونه بايد د نس سره و موبنلول سي؟ په سجده کي بايد د پښو خپري څنگه کښيښوول سي؟ سجده بايد لږ تر لږه په څونه وخت کي وسي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلاي هم سي) ماشومانو ته ووايست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

۸۳: سنن ابی داؤد: باب ما يقول الرجل في الركعة وسجوده، حديث نمبر: ۸۶۹/۸۷۱۸۷۴، ۱۸۴-۱۸۵ مخونه.

۸۴: سنن الترمذی: باب ما جاء ابن يرضع الرجل وهم اذا سجد، حديث نمبر: ۲۷۱، ۷۵ مخ.

۸۵: صحيح البخاری: باب سنة الجلوس في التشهد، حديث نمبر: ۸۲۸، ۱۳۴ مخ.

۸۶: صحيح البخاری: باب سنة الجلوس في التشهد، حديث نمبر: ۸۲۸، ۱۳۴ مخ.

۸۷: صحيح المسلم: باب الاعتدال في السجود ووضع الكفين على الأرض الخ، حديث نمبر: ۱۱۰۲-۱۱۰۹، ۲۰۳-۲۰۴ مخونه.

۸۸: صحيح المسلم: باب الاعتدال في السجود ووضع الكفين على الأرض الخ، حديث نمبر: ۱۱۰۳-۱۱۰۶، ۲۰۳-۲۰۴ مخونه.

۸۹: صحيح البخاری: باب السجود على الاثف، حديث نمبر: ۸۱۲، ۱۳۲ مخ.

۹۰: صحيح البخاری: باب سنة الجلوس في التشهد، حديث نمبر: ۸۲۸، ۱۳۴ مخ.

۹۱: صحيح البخاری: باب السجود على الاثف، حديث نمبر: ۸۱۲، ۱۳۲ مخ.

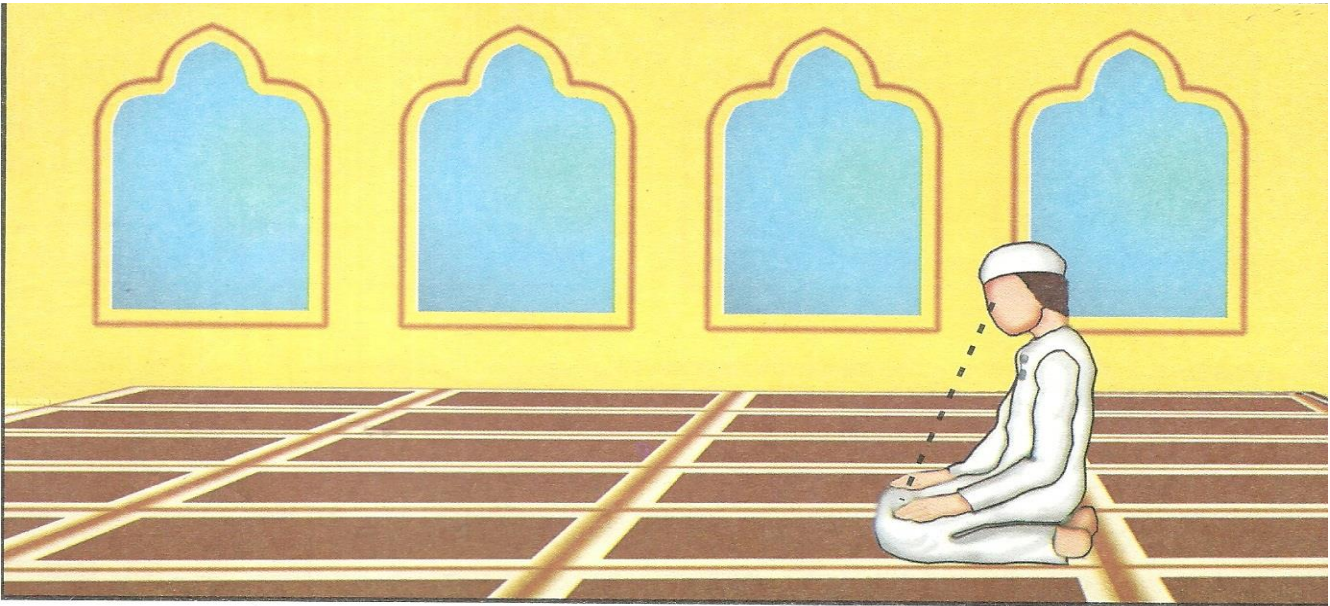
۹۱: سنن الترمذی: باب ما جاء في التسييح في الركوع والسجود، حديث نمبر: ۲۶۱، ۷۲ مخ.

جلسه ڇنگه و ڪرم؟

(تردي وروسته (الله اڪبر) ووايه او جلسه و ڪره او په جلسه کي دا دعاء ڪېدلای سي)

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِيْ وَارْحَمْنِيْ وَارْزُقْنِيْ وَاعْفِنِيْ وَاهْدِنِيْ وَارْزُقْنِيْ (۹۲)

ماشو مانو ته ئي ورزده ڪري: ديوې سجدي ڇخه تر پورته ڪېدلو وروسته د التحيات په رقم سيده ڪنهنئي بيا دوهمه سجده و ڪري. مازي سر پورته ڪول چي ملا سمه سيده نه سي او بيا بلي سجدي ته تلل گناه لري. (۹۳) چپه پنبه پري باسي او ورباندي ڪنهنئي او راسته پنبه داسي و دروي چي گوتي د قبلي طرف ڪري وي. (۹۴) په ناسته کي بايد دواړه لاسونه پر ورنو باندي ڪنهننول سي او د گوتو سرونه داسي وي چي د زنگانه تر سر پوري ورسپري. (۹۵) د ناستي په وخت کي بايد خپل ځيگر ته وکتل سي. (۹۶) ناسته بايد لږ تر لږه دونه وسي چي په څونه وخت کي يو وار سُبْحَانَ اللَّهِ وَيْلَ كَيْبَرِي. (۹۷) او که دونه اندازه ناسته وسي چي په هغه کي اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِيْ وَارْحَمْنِيْ وَارْزُقْنِيْ وَاعْفِنِيْ وَاهْدِنِيْ وَارْزُقْنِيْ وييل ڪېدلای سي او په نفلي لمنحنو کي ئي وييل نور هم بنه ڪار دي.



تمرين: د ماشو مانو څخه په مختلف ډول پوښتني و ڪري او جوابونه ئي بنه وړپياد ڪري. مثلاً: جلسه څه ته وييل ڪيري؟ ديوې سجدي څخه د راپورته ڪېدلو په وخت کي چي سمه ناسته و نه سي او بلي سجدي ته تگ څنگه ڪار دي؟ په جلسه کي بايد دواړه لاسونه څنگه ڪنهننول سي؟ په جلسه کي بايد چيري وکتل سي؟ په جلسه کي کومه دعاء غوښتل بنه ڪار دي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلاي هم سي) ماشو مانو ته وواياست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء ڪري او که کوم ځاي غلط وي هغه وراصلاح ڪري.

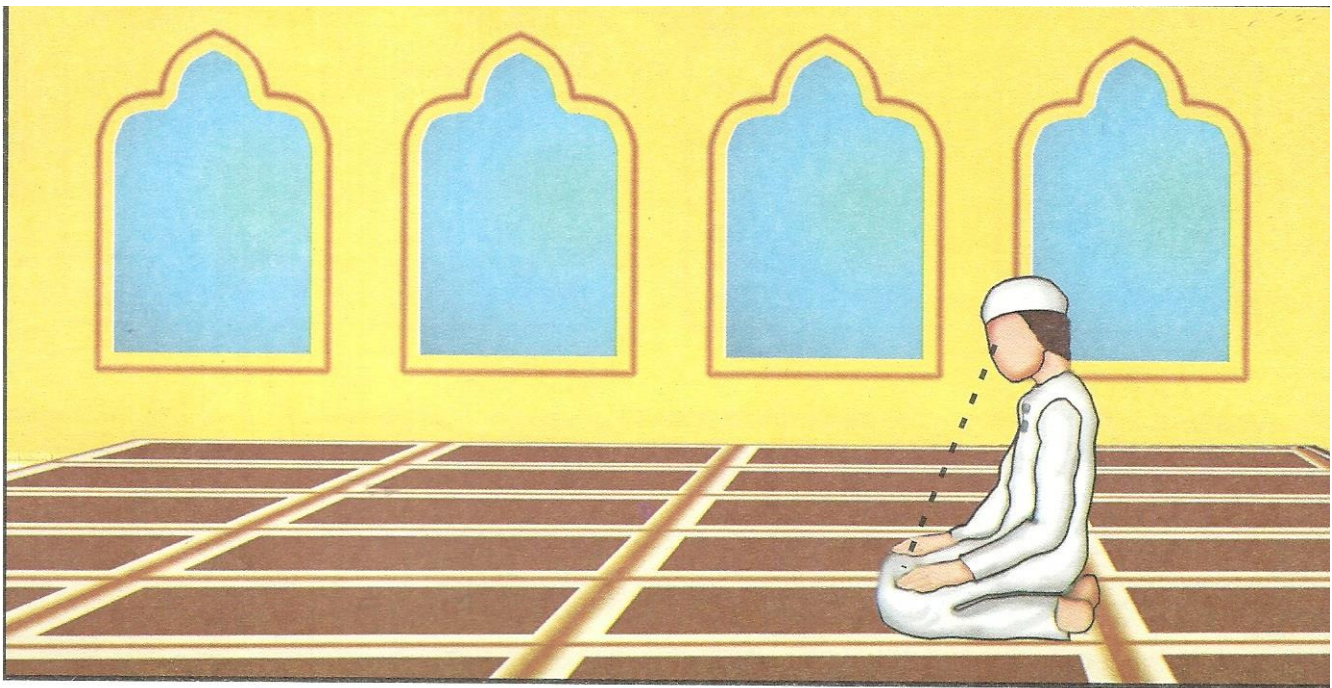
۹۲: سنن الترمذي: باب ما يقول بين السجدين، حديث نمبر ۲۸۴-۲۸۵، ۷۷مخ.  
 ۹۳: صحيح البخاري: باب امر النبي صلى الله عليه وسلم الذي لايم ركوعه بالاعادة، حديث نمبر: ۷۹۳، ۱۲۸مخ.  
 ۹۴: صحيح البخاري: باب سنة الجلوس في التشهد، حديث نمبر: ۸۲۸، ۱۳۴مخ.  
 ۹۵: صحيح المسلم: باب صفة الجلوس في الصلاة وكيفية الوضع اليدين على الخدين، حديث نمبر: ۱۳۰۷-۱۳۱۱، ۲۳۵-۲۳۶مخونه.  
 ۹۶: ولها اداب... والى حجره حال قعوده. (الدر المختار: كتاب الصلاة، ۲، ۲۱۴مخ).  
 ۹۷: صحيح البخاري: باب امر النبي صلى الله عليه وسلم الذي لايم ركوعه بالاعادة، حديث نمبر: ۷۹۳، ۱۲۸مخ.

دوهمي سجدي ته څنگه ولاړ سم؟ او ورپسې ركعت څنگه شروع كړم؟

﴿اللَّهُ أَكْبَرُ﴾ ووايه او سجدي ته ولاړ سه او په سجده كي دا ووايه ﴿

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى

ماشومانو ته ئې ورزده كړئ: ★ دوهمي سجدي ته هم داسي ولاړه سه چي لاسونه پر مخكه كښېږدي بيا پزه او بيا تندي ★ په سجده كي بايد هغه كارونه وسي چي مخكي بيان سول ★ د سجدي څخه د راپورته كېدلو په وخت كي اول بايد تندي د مخكي څخه راپورته كړل سي بيا پزه بيا لاسونه او بيا زنگنونه. (۹۸) د راپورته كېدلو په وخت كي پر مخكه لاس لگول ښه نه دي. (۹۹) د راپورته كېدلو وروسته د هر ركعت په شروع او تر سورة فاتحه يعني الحمد لله مخكي بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ووايست بيا سورة فاتحه او بيا د قرآن كريم يو سورت. (۱۰۰) د مثال په توگه په اول ركعت كي مو سورة كوثر (إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكُوثِرَ) ويلئ وو نو په دوهم ركعت كي سورة اخلاص (قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ) ووايست.



تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: دوهمي سجدي ته بايد څنگه ولاړ سي؟ د سجدي څخه بايد څنگه راپورته سي؟ تر اول ركعت وروسته دوهم ركعت بايد څنگه اداء سي؟ (دغه هر سوال او جواب ليكلاى هم سئ) ماشومانو ته ووايست چي دا عمل په مثالي شكل ستاسو په وړاندي اداء كړي او كه كوم ځاى غلط وي هغه وراصلاح كړئ.

۹۸: المسلم: باب صفة الجلوس في الصلاة وكيفية الوضع البدن على الخدين، حديث نمبر: ۱۳۰۷-۱۳۱۱، ۲۳۵-۲۳۶ مخونه.

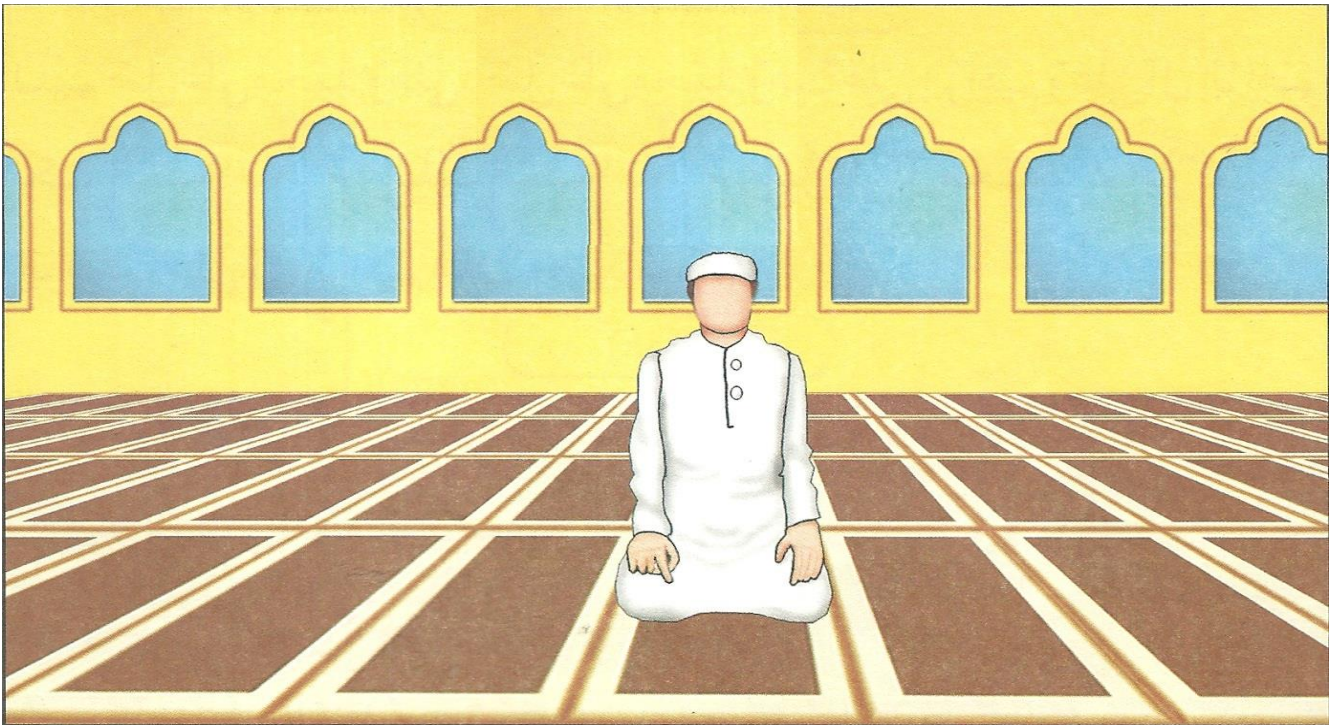
۹۹: سنن ابى داؤد: باب في كراهية الاعتماد على اليد في الصلاة، حديث نمبر: ۲۰۷، ۹۹۲ و ۲۰۸، ۹۹۴ مخ.

۱۰۰: صحيح المسلم: باب ما يقال بين تكبيرة الإحرام والقراءة، حديث نمبر: ۱۳۵۶، ۲۴۳ مخ.

بنه، اوس نو د قعدې په باره کي هم خه راته ووايه؟

﴿اوس [الله اکبر] ووايه او د تشهد د پاره کښنه﴾

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★ د قعدې د پاره ناسته هغه رقم ده لکه د دوو سجده په منع کي ناسته چي مخکي ئې بيان وسو ★ د التحيات د ويلو پر وخت چي کله اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلهَ تَه وَرَسْبِي نُو د شهادت گوته دي لوري خواته پورته کړي او پرآلله دي ئې بيرته کښته کړي. (۱۰۱) د اشارې کولو بنه طريقه داده چي د ماينخ گوته او بته گوته د کړې په شکل سره و موبنلوي او تر ټولو کوچنی يعني خمچه گوته او ددې برابره گوته بندي سي (۱۰۲) او د شهادت گوته داسي پورته سي چي د قبلې طرف ته کږه وي. (۱۰۳) که تر دې حايه هم لمونخ پوره سوئ نه وي مثلاً د ماينام، ماخوستن يا وتر لمونخ وي نو تر التحيات وروسته پورته سئ (بسم الله) ووايست بيا سورة فاتحه يا د قرآن کریم يو بل سورت هم ووايست او په قعه کي چي خه ويل کيږي هغه به په راروانو سبقانو کي درونسيو. (ان شاء الله)



تمرین: د ماشومانو خخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې بنه ورپياد کړئ. مثلاً: قعه خه ته وايي؟ په التحيات کي بايد د شهادت په گوته خنګه اشاره وسي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سئ) ماشومانو ته ووايست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم خای غلط وي هغه وراصلاح کړئ.

۱۰۱: کيږي: ص ۳۲۸، بجواله غاز مسنون. صحیح المسلم: باب صفة الجلوس في الصلاة وكيفية وضع اليدين على الفخذين، حديث نمبر: ۲۳۵-۲۳۶ مخونه.  
 ۱۰۲: سنن النسائي: باب قبض الثنتين من أصابع اليد اليمنى وعقد الوسطى والإبهام منها، حديث نمبر: ۱۲۶۸، ۱۷۶ مخ.  
 ۱۰۳: سنن النسائي: باب إحياء السبابة في الإشارة، حديث نمبر: ۱۲۷۵، ۱۷۷ مخ.

اوس خوبه هغه شه رانبيې، چي د تشهد په حالت كي ويل كيږي؟

﴿په تشهد كي دا ويل كيږي﴾

### {التشهد}

التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ السَّلَامُ عَلَيْنَا ، وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ (١٠٤)

### درود شريف (الصلوة على محمد ﷺ)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ  
اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ. (١٠٥)

### (الدعاء)

❖ رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءَ رَبَّنَا  
اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ. (١٠٦)  
❖ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا (١٠٧)

❖ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ (١٠٨)

ماشومانو ته ئې ورزده كړئ: ماشومانو ته التحيات، درود شريف او دعاوي د صحيح تلفظ سره ور پياد كړئ يادولو يوه طريقه داده چي خپله لږ لږ و اياست او ماشومان ئې درسره تکرار كړي، ترڅو د ښه تلفظ سره ئې پياد سي.

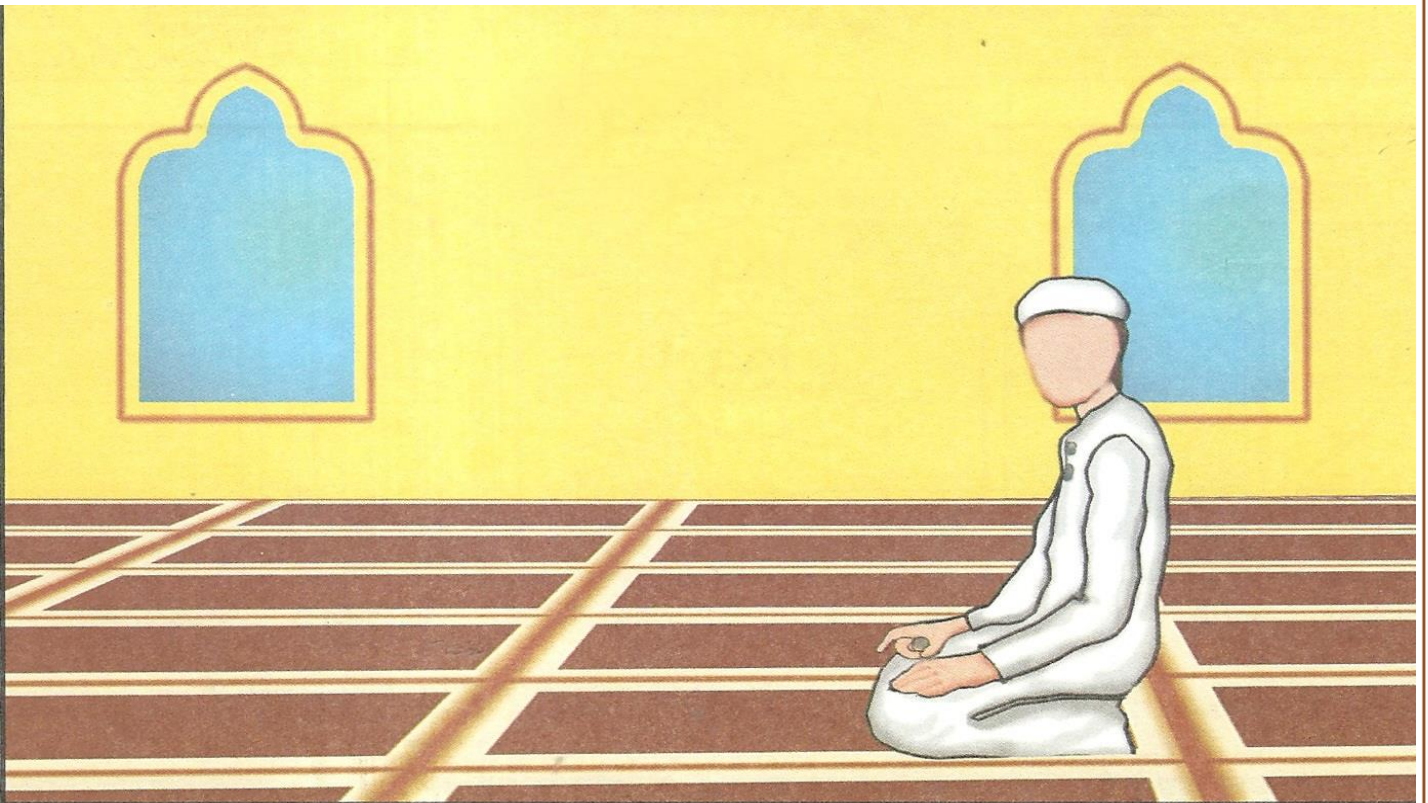
تمرين: د ماشومانو څخه زباني التحيات، درود شريف او دعاوي په صحيح تلفظ سره واورئ او كه كوم ځای غلط وي هغه وراصلاح كړئ.

١٠٤: صحيح البخاري: باب ما يتخير من الدعاء بعد التشهد وليس بواجب، حديث نمبر: ٨٣٥، ١٣٥مخ.  
١٠٥: صحيح البخاري: باب ما يتخير من الدعاء بعد التشهد وليس بواجب، حديث نمبر: ٨٣٥، ١٣٥مخ.  
١٠٦: الابراهيم: آيت نمبر: ٤٠-٤١.  
١٠٧: الاسراء: آيت نمبر: ٢٤.  
١٠٨: البقرة: آيت نمبر: ٢٠١.

د لمانخه د پای ته رسولو د پاره باید څنگه سلام وگرځول سي؟

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ (۱۰۹)

ماشومانو ته ئې ورزده کړئ: ★ دواړو خواوو ته د سلام گرځولو پر وخت باید مخ دومره وگرځول سي چي شاته ناست نفر ستاسو بارڅو وويني. (۱۱۰) کله چي راسته خوا ته مخ وگرځوي او السلام عليكم ورحمة الله ووايي نو نيت دا وکړه چي پر راسته طرف کوم انسانان او ملائکه دي هغو ته سلام کوي او پر چپه خوا سلام گرځولو کي دا نيت وکړه چي پر چپه طرف موجودو انسانانو او ملائکو ته سلام کوي. (۱۱۱)



تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: د سلام گرځولو پر وخت باید غاړه څومره وگرځي؟ د سلام گرځولو پر وخت باید چيري وکتل سي؟ د السلام عليكم ورحمة الله د ويلو پر وخت باید کوم نيت وسي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سي) ماشومانو ته ووايست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه وراصلاح کړئ.

۱۰۹: سنن الترمذی: باب ماجاء في التسليم في الصلاة، حديث نمبر: ۲۹۵، ۷۹ مخ.

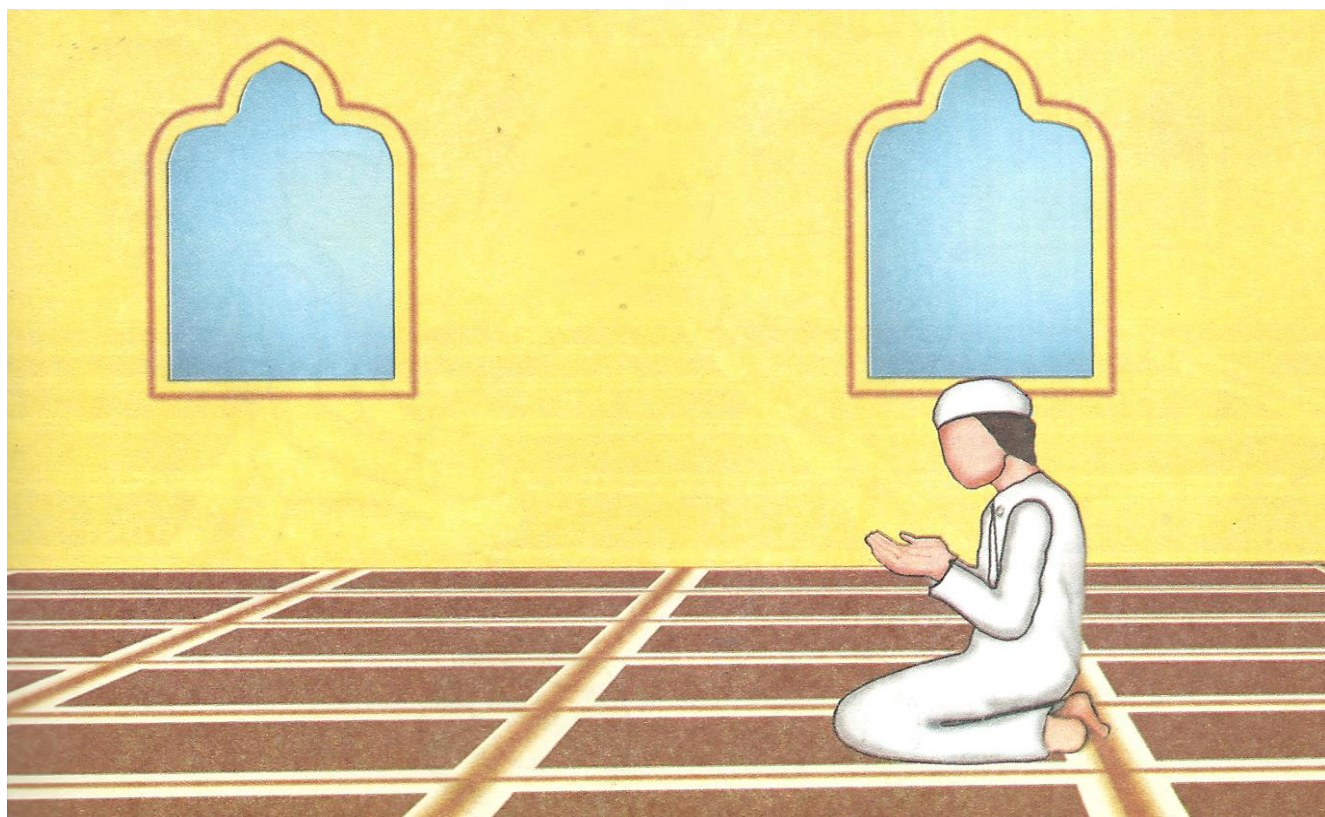
۱۱۰: صحيح المسلم: باب السلام للتخليل من الصلاة عند فراغها وكيفية، حديث نمبر: ۱۳۱۳-۱۳۱۵، ۲۳۶ مخ.

۱۱۱: ونوى بالتسليم الاولى من على يمينه من الرجال والنساء والحفظه وكذلك في الثانية. (الهداية: كتاب الصلاة، باب صفة الصلاة، ۱۰۴ مخ)

ترلمانحه وروسته دعاء هم رازده کره

- ❖ اَسْتَغْفِرُ اللَّهَ، اَسْتَغْفِرُ اللَّهَ، اَسْتَغْفِرُ اللَّهَ (١١٢)
- ❖ اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ. (١١٣)
- ❖ اللَّهُمَّ اَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ (١١٤)

ماشومانو ته ئې ورزده کرئ: د دعاء طریقه دواړه لاسونه د سینې تر برابري پوري پورته سي. (١١٥) د دعاء پروخت باید د لاسو دننې برخه (راسته خوا) مخ ته برابره سي. (١١٦) د دعاء په ختمېدلو سره باید لاسونه پر مخ تېرسي. (١١٧) ماشومانو ته دغه دعاوي د صحیح تلفظ سره ورپیاد کرئ ★ ماشومانو ته ورزده کرئ چي په هره ژبه دعاء کولای سي.



تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکرئ او جوابونه ئې ښه ورپیاد کرئ. مثلاً: د دعاء دپاره باید لاسونه څومره قدر پورته سي؟ آیا د لاسو تر منځ باید فاصله وي؟ فاصله باید څومره وي؟ آیا په خپله ژبه هم دعاء کولای سو؟ (دغه هر سوال او جواب لیکلای هم سي) ماشومانو ته ووايست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کرئ او که کوم ځای غلط وي هغه وراصلاح کرئ.

١١٢: الفقه الحنفی: اتوک، ٢٤٣مخ.  
 ١١٣: سنن ابی داؤد: باب ما یقول الرجل إذا سلم، حدیث نمبر: ١٥١٢، ٣١٠مخ.  
 ١١٤: سنن ابی داؤد: باب فی الاستغفار، حدیث نمبر: ١٥٢٢، ٣١٢مخ.  
 ١١٥: صحیح البخاری: باب رفع الأیدی فی الصلاة لأمر یزل به، حدیث نمبر: ١٢١٨، ١٩٤مخ.  
 ١١٦: سنن ابی داؤد: باب الدعاء، حدیث نمبر: ١٤٨٥-١٤٨٦، ٣٠٥مخ.  
 ١١٧: سنن ابی داؤد: باب الدعاء، حدیث نمبر: ١٤٨٥/١٤٩٢، ٣٠٥-٣٠٦مخونه.

تاسودا هم ونه ويل، چي د وترو دعاء كومه ده او شه وخت ويل كيږي؟

(القنوت)

ماشومانو ته ئې ورزده كړئ: د وترو په دريم ركعت كي دعاء قنوت ويل كيږي.

اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْتَعِينُكَ وَنَسْتَغْفِرُكَ وَنُؤْمِنُ بِكَ وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْكَ وَنُثْنِي عَلَيْكَ الْخَيْرَ، وَلَا نَكْفُرُكَ وَنَخْلَعُ وَنَتْرُكُ مَنْ يَفْجُرُكَ اللَّهُمَّ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَلَكَ نُصَلِّي وَنَسْجُدُ وَإِلَيْكَ نَسْعَى وَنَحْفِدُ وَنَرْجُو رَحْمَتَكَ وَنَخْشَى عَذَابَكَ إِنَّ عَذَابَكَ بِالْكَفَّارِ مُلْحَقٌ. (۱۱۸)

ماتہ د لمانخه ركعتونه هم رأزده كره

لمونخ	غير مؤكد سنت تر	مؤكد سنت تر	فرض	سنت مؤكد تر فرضو وروسته	نفل	وتر	نفل	مجموعه ركعتونه	حوالي
سهار	—	۲	۲	—	—	—	—	۴	۱۱۹، ۱۲۰
ماپنين	—	۴	۴	۲	۲	—	—	۱۲	۱۲۱، ۱۲۲، ۱۲۳، ۱۲۴
ماڅيگر	۴	—	۴	—	—	—	—	۸	۱۲۵، ۱۲۶
ماښام	—	—	۳	۲	۲	—	—	۷	۱۲۷، ۱۲۸، ۱۲۹
عشاء	۴	—	۴	۲	۲	۳	۲	۱۷	۱۳۰، ۱۳۱، ۱۳۲، ۱۳۳، ۱۳۴
جمعه مبارکه	—	۴	۲	۲+۴	۲	—	—	۱۴	۱۳۵، ۱۳۶، ۱۳۷، ۱۳۸

تشریح: د وتر په اخري ركعت كي تر سورة فاتحه او سورت وروسته لاس پورته كړه او تكبير ووايه او بيا دا دعاء ووايه. (۱۳۹، ۱۴۰)

يادونه: ماشومانو ته په صحيح تلفظ سره دعاء قنوت ورپياد كړئ.

تمرين: د ماشومانو څخه په صحيح تلفظ سره دعاء قنوت واوري او تر څو چي ئې پياد كړئ نه وي نوى سبق مه وركوي. د ماشومانو څخه د ټولو لمنخونو د ركعتو د تعداد پوښتنه وكړئ. ماشومان وپوښتي چي تاسو ته د دوو، درو او څلورو ركعتونو لرونكي لمانخه طريقه ووايي او د زده كړي لپاره عملي لمونخ ورباندي اداء كړئ او كه كوم ځاى غلطې ولري هغه وروښياست او صحيح طريقه ئې هم ورزده كړئ.

۱۱۸: المصنف لاین ابی شیبه: کتاب الدعاء، باب ما يدعو به فی القنوت، حدیث نمبر: ۲۰۳۳۴، ۱۵ ټوک، ۳۴۲ مخ.  
 ۱۱۹: صحیح البخاری: باب المداومة علی رکعتی الصجر، حدیث نمبر: ۱۱۵۹، ۱۸۵ مخ.  
 ۱۲۰: سنن البيهقي الكبرى: باب عدد ركعات الصلوات المحسن، حدیث نمبر: ۱۶۹۴، ۱ ټوک، ۶۷۸ مخ.  
 ۱۲۱: صحیح المسلم: باب جواز النافاة قائما وقاعدا وفعل بعض الركعة قائما وبعضها قاعدا، حدیث نمبر: ۱۶۹۹، ۲۹۶ مخ.  
 ۱۲۲: سنن البيهقي الكبرى: باب عدد ركعات الصلوات المحسن، حدیث نمبر: ۱۶۹۴، ۱ ټوک، ۶۷۸ مخ.  
 ۱۲۳: صحیح المسلم: باب جواز النافاة قائما وقاعدا وفعل بعض الركعة قائما وبعضها قاعدا، حدیث نمبر: ۱۶۹۹، ۲۹۶ مخ.  
 ۱۲۴: سنن الترمذی: باب (منه) آخر، حدیث نمبر: ۴۲۷، ۱۱۵ مخ.  
 ۱۲۵: سنن الترمذی: باب ما جاء فی الأربع قبل العصر، حدیث نمبر: ۴۲۹-۴۳۰، ۱۱۶ مخ.  
 ۱۲۶: سنن البيهقي الكبرى: باب عدد ركعات الصلوات المحسن، حدیث نمبر: ۱۶۹۴، ۱ ټوک، ۶۷۸ مخ.  
 ۱۲۷: سنن البيهقي الكبرى: باب عدد ركعات الصلوات المحسن، حدیث نمبر: ۱۶۹۴، ۱ ټوک، ۶۷۸ مخ.  
 ۱۲۸: صحیح المسلم: باب جواز النافاة قائما وقاعدا وفعل بعض الركعة قائما وبعضها قاعدا، حدیث نمبر: ۱۶۹۹، ۲۹۶ مخ.  
 ۱۲۹: المصنف لاین ابی شیبه: فی ثواب الركعتين بعد المغرب، حدیث نمبر: ۵۹۸۶.  
 ۱۳۰: مختصر قيام الليل للبروزی: باب يصلي بين المغرب والعشاء أربع ركعات، ۸۵ مخ.  
 ۱۳۱: سنن البيهقي الكبرى: باب عدد ركعات الصلوات المحسن، حدیث نمبر: ۱۶۹۴، ۱ ټوک، ۶۷۸ مخ.  
 ۱۳۲: صحیح المسلم: باب جواز النافاة قائما وقاعدا وفعل بعض الركعة قائما وبعضها قاعدا، حدیث نمبر: ۱۶۹۹، ۲۹۶ مخ.  
 ۱۳۳: سنن ابی داود: باب الصلاة بعد العشاء، حدیث نمبر: ۱۳۰۱، ۲۶۹ مخ.  
 ۱۳۴: جامع الترمذی: ابواب الوتر، باب لا وتر فی ليلة، حدیث نمبر: ۴۷۱، مخ.  
 ۱۳۵: سنن ابن ماجه: باب ما جاء فی الصلاة قبل الجمعة، حدیث نمبر: ۱۱۲۹، ۱۹۵ مخ.  
 ۱۳۶: سنن النسائي: كتاب الجمعة، باب عدد الصلاة الجمعة، حدیث نمبر: ۱۴۲۱، ۲۰۵ مخ.  
 ۱۳۷: أربع ركعات، بعد الجمعة، مسلم ج ۱، فصل فی استحباب أربع او ركعتين بعد الجمعة ج ۱ ص ۲۸۸.  
 ۱۳۸: ركعتين بعد الجمعة، مسلم، مسلم، فصل فی استحباب أربع ركعات او الركعتين بعد الجمعة، ج ۱ ص ۲۸۸.  
 ۱۳۹: المصنف لاین ابی شیبه: باب فی رفع اليدين فی قنوت الوتر، حدیث نمبر: ۷۰۲۶-۷۰۲۸، ۲۸ ټوک، ۵۳۱ مخ.  
 ۱۴۰: فتح الباری لاین حجر العسقلانی: باب القنوت قبل الركوع او بعده، حدیث نمبر: ۱۰۰۱-۱۰۰۲، ۲۱ مخ.

## د لمانخه او لمانخه اړوند مسنوني دعاگاني

اللہ تعالیٰ په قرآن کریم کې فرمایي: (وَإِذَا سَأَلَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ) البقرة: ۱۸۶.  
 (او کله چې پوښتنه وکړي ستا څخه بنده ګان زما (د ليري والي او نژدېوالي زما) نوته ورته ووايه زه نژدې يم، د  
 دعاء کوونکي سوال قبلوم کله چې ئې هغه زما څخه وغواړي)  
 حضرت انس بن مالک رضي الله عنه فرمایي، نبي کریم صلى الله عليه وسلم فرمایلي: (( الدعاء مخ العبادة )) (دعاء د عبادت مغز او  
 بنياد دی) (رواه الترمذی، باب منه الدعاء مخ العبادة، رقم: ۳۳۷۱)

## تر آذان وروسته دعاء

اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَابْعَثْهُ مَقَامًا  
 مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتَهُ.

يا الله! ددې کامل دعوت او تردې وروسته لمانخه ربه! ته محمد صلى الله عليه وسلم وسيله او فضيلت ورکړې او هغه ته  
 هغه مقام محمود ورکړې چې تا ورسره وعده کړې.

رواه البخاري في كتاب الاذان (۵۷۹) والترمذي في كتاب الصلاة (۱۹۵) والنسائي في كتاب الاذان (۶۷۳)، وابوداؤد في كتاب الصلاة (۴۴۵) وابن ماجه في كتاب الاذان والسنن فيه (۷۱۴) واحمد في باقي مسند المكثرين (۱۴۲۸۹)

## تراوداسه وروسته دعاء

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ  
 اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ  
 (يا الله! ما په زيات توبه کوونکو او زيات پاكي کوونکو کې شامل کړې)

## مسجد ته د داخل کېدلو دعاء

اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ  
 (يا الله! ما ته د خپل رحمت دروازي را خلاصي کړه)

## د مسجد څخه د راوتلو دعاء

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ  
 (يا الله! زه ستا څخه ستا د فضل خواست کوم)

رواه مسلم في كتاب صلاة المسافرين وقصرها (۱۱۶۵) والنسائي في كتاب المساجد (۷۲)، وابوداؤد في كتاب الصلاة (۳۹۳)، وابن ماجه في كتاب المساجد والجماعات (۷۶۴)، واحمد (۱۵۴۷۷) والدارمي في كتاب الصلاة (۱۳۵۸)

ترفرض لمانحه وروسته دعاگاني

اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ (۱۴۱)  
يا الله! ته سلام ئې او ستا خخه سلامتيا تر لاسه کيږي، اي د عزت او بزرگي خاونده ستا ذات برکتناکه دئ.

اللَّهُمَّ أَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ (۱۴۲)  
يا الله! ستا په ذکر، ستا په شکر او ستا په بڼه عبادت کولو کي زما کومک وکړه.

نبي کریم عليه السلام چي به کله سلام وگرځوي نو دا دعاء به يې کول

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ وَمَا أَسْرَفْتُ وَمَا أَنْتَ  
أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي أَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَالْمُؤَخِّرُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ  
يا الله! زما مخکني، وروستني، پټ او بڼکاره گناهونه را معاف کړې او زما خطاوي را معاف کړې او هغه  
گناهونه هم را معاف کړې چي ته تر ما ډېر په خبر ئې، ته مقدم ئې، ته مؤخر ئې ستا خخه بغير بل د عبادت لائق  
نسته.

سنن ابی داؤد، کتاب الصلاة، باب ما يستفتح به الصلاة من الدعاء، رقم الحديث: ۶۴۹

نبي کریم ﷺ چي به تر لمانحه وروسته راسته لاس پر سر مبارک کښېښوئ او دا دعاء به ئې ويل

بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ اللَّهُمَّ أَذْهَبْ عَنِّي الْهَمَّ وَالْحُزْنَ  
د الله په نامه سره چي دهغه بغير بل د عبادت لائق نسته هغه زيات مهربان او رحم کوونکي دئ. يا الله! ته  
زما خخه غم او پرېشاني ليري کړې.

حسن حصين، ص ۳۰ بحواله مسند البزار، المعجم الأوسط للطبراني، عمل اليوم والليلة لابن السني، عن انس رضي الله عنه

بڼه، اوس نو يو څو مبارک کلمات هم رازده کړه

{ مبارک کلمات }

(الله تعالی ته خوښي دوي کليمي)

سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ

زه د الله تعالی پاكي بيانوم دهغه ثناء او صفت سره او زه دهغه الله تعالی پاكي بيانوم چي د عظمت خاوند دئ.

صحيح البخاري، كتاب الايمان والنذور، باب اذا قال والله لا اتكلم اليوم فاصلي أو قرأ أو سبح، رقم: ۶۱۸۸، صحيح مسلم، كتاب الذكر والدعاء والتوبة والاستغفار، باب فضل التهليل والتسبيح والدعاء، رقم: ۴۸۶۰، سنن الترمذي، كتاب الدعوات عن رسول الله صلى الله عليه وسلم، باب ما جاء في فضل التسبيح والتكبير والتهليل والتحميد، رقم: ۳۳۸۹، سنن ابن ماجه، كتاب الادب، باب فضل التسبيح، رقم: ۳۷۹۶، مسند أحمد، رقم: ۶۸۷۰

۱۴۱: سنن ابی داؤد: باب ما يقول الرجل إذا سلم، حديث نمبر: ۱۵۱۲، ۳۱۰ مخ.

۱۴۲: سنن ابی داؤد: باب في الاستغفار، حديث نمبر: ۱۵۲۲، ۳۱۲ مخ.



## {د استغفار لندي کلمي }

أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ

زه د الله تعالى څخه بخښنه غواړم چي دهغه بغير بل د عبادت لائق نسته چي ژوندی دی او د هر شي اختيار لرونکی دی او زه هغه ته توبه کارم.

سنن أبي داود، كتاب الصلاة، باب في الاستغفار، رقم: ۱۲۹۶، مسند أحمد، رقم: ۱۰۶۵۲، (مشکوٰۃ: صفحه: ۲۰۵)

## {کلمه رد کفر }

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ أَنْ أَشْرِكَ بِكَ شَيْئًا وَ أَنَا أَعْلَمُ بِهِ ★ وَأَسْتَغْفِرُكَ لِمَا لَا أَعْلَمُ بِهِ تَبْتُ عَنْهُ ★ وَتَبَّرْتُ مِنَ الْكُفْرِ وَالشِّرْكِ وَالْكَذِبِ وَالْغَيْبَةِ وَالْبِدْعَةِ وَالنَّمِيمَةِ وَالْفَوَاحِشِ وَالْبُهْتَانِ وَالْمَعَاصِي كُلِّهَا ★ وَأَسْلَمْتُ وَأَقُولُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ.

يا الله! زه په تا سره پناه غواړم چي ددې خبري څخه چي يوشی ستا سره شریک کړم او زه بخښنه غواړم په تا سره له هغي گناه څخه چي زه په خبر نه يم. يا الله! ما د هري گناه څخه توبه وکړه او زه پېزاره سوم د کفر، شرک، درواغو، غيبت، بدعت، شیطانت، بې حيا خبرو، پرچا تور پوري کول (تهمت لگول) او ټولو گناهو څخه او زه مسلمان يم او (په پاک زړه سره) وايم چي د الله تعالى څخه بغير بل معبود نسته او محمد صلی الله عليه وسلم د الله جل جلاله رسول دی.

قد نقل اهل العلم هذه الكلمات المباركة في كتب الاحاديث او في الكتب الاسلاميه ومعانيها صحيحة ومفهوما مقبول

شماره	كتاب	طبع
١	القرآن	تنزيل من رب العلمين
٢	صحيح البخاري	دار السلام رياض
٣	صحيح مسلم	دار السلام رياض
٤	الجامع الترمذى	دار السلام رياض
٥	سنن ابى داؤد	دار السلام رياض
٦	سنن ابن ماجه	دار السلام رياض
٧	سنن النسائي	دار السلام رياض
٨	المصنف لابن ابى شيبه	المجلس العلمى بيروت لبنان
٩	مرقاة المفاتيح	مكتبه رشيديه كوتته
١٠	كنز العمال	دار الكتب علميه بيروت لبنان
١١	فتح البارى لابن حجر عسقلانى	قديمى كتب خانه كراچي
١٢	نصب الرايه	مكتبه حقانيه پېنبور
١٣	مسند احمد بن حنبل	مؤسسة الرسالة بيروت لبنان
١٤	سنن دارمى	دار الحديث قاهره
١٥	رد المحتار	مكتبه رشيديه كوتته
١٦	هدايه	مكتبه رشيديه كوتته
١٧	هنديه	مكتبه رشيديه كوتته
١٨	حاشية الطحطاوى	مكتبه رشيديه كوتته
١٩	الفقه الحنفى فى ثوبه الجديد	مكتبه حقانيه پېنبور

## **Thank you for reading**

Find more e-books and articles on Ketabton - your multilingual digital library.

**[www.ketabton.com](http://www.ketabton.com)**

*Ketabton - Pashto, Farsi, Arabic & English*